

Anna Heickell

KAHDEN BLOGGAAJAN TOIMIMINEN VAIKUTTAJINA

Kulttuurinen appropriaatio ja itsensä toteuttaminen
hyvinvoinnin kontekstissa

TIIVISTELMÄ

Anna Heickell: KAHDEN BLOGGAAJAN TOIMIMINEN VAIKUTTAJINA. Kulttuurinen appropriaatio ja itsensä toteuttaminen hyvinvoinnin kontekstissa.

Pro gradu- tutkielma, 59s., 3 liitettä.

Tampereen yliopisto

Nuorisotyö ja nuorisotutkimus

Ohjaaja: Päivi Honkatukija

Joulukuu 2019

Pro gradu- tutkielmani on laadullinen tutkimus, jonka tarkoituksena oli tutkia kahden nuoren naisen vaikuttajuutta sekä kulttuurista appropriaatiota Erik Allardtin hyvinvoinnin kolmijaon itsensä toteuttamisen kontekstissa. Kulttuurista appropriaatiota on tutkittu verrattain vähän, vaikka se on noussut esille valtakunnallisissa keskusteluissa ja medioissa viime aikoina useastikin. Vaikuttamista on tutkittu paljon, mutta nuoret naiset ovat vähemmän tutkittu tutkimusjoukko.

Selvitän tutkimuksessani: mitä asioita ko. bloggaajat nostavat esiin vaikuttamistyössään kulttuurisen appropriaation kontekstissa, millaisia kulttuurisen appropriaation negatiivisia vaikutuksia vähemmistöihin he tuovat esille, sekä mitä vaikuttaminen heille merkitsee.

Tutkimukseni käsitteenä toimii kulttuurinen appropriaatio, jota katsotaan ensisijaisesti tapahtuvan hallitsevan kulttuurin toimesta ja se on muun muassa epäasianmukaista kansakunnan tapojen, käytäntöjen, käsitysten käyttöönottoa. Teoriapohjanani toimii Erik Allardtin hyvinvointiteoria ja sen kolmijaon kolmas kohta eli itsensä toteuttaminen.

Tutkimukseni on kvalitatiivinen, jonka aineistona toimii Koko Hubaran Ruskeat tytöt- blogi ja Petra Laitin kotisivujen kirjoitukset. He tarkastelevat kulttuurista appropriaatiota omasta, vähemmistön näkökulmasta. Analysoin aineistoni abduktiivisella analyysimenetelmällä eli tarkastelen aineistoa kulttuurisen appropriaation ja Erik Allardtin hyvinvoinnin teoriaan sitoen. Tutkimusetiikka on vahvasti läsnä läpi tutkimukseni, sillä en itse kuulu tutkimuskohteitteni vähemmistöön eli maahanmuuttaja taustaisiin tai saamelaisiin. Tarkoitukseni on tuoda tutkimuksellani esiin tutkimieni blogien kautta tapahtuvaa vaikuttamista hyvinvoinnin itsensä toteuttamisen näkökulmasta sekä kulttuurisen appropriaation negatiivisia seurauksia.

Tärkeimmät tutkimushavaintoni ovat, ettei kulttuurisella appropriaatiolla ole tarpeeksi kattavaa käsitteistöä ja sitä ilmenee näkyvimmin taiteessa sen laajassa määritelmässä. Toinen tutkimuskysymykseni keskittyi kulttuurisen appropriaation negatiivisiin vaikutuksiin vähemmistöihin, jossa tutkimushavainnoissa nousi vähemmistöjen väheksyminen ja valta-asemien korostuminen. Kolmantena tutkimuskysymyksenä toimi aineiston tarkastelu Erik Allardtin hyvinvoinnin kolmijaon itsensä toteuttamisen pohjalta. Tutkimushavainnoissa nousi vahvimmin esiin poliittisten resurssien monipuolisuus sekä identiteetin merkitys.

Avainsanat: Kulttuurinen appropriaatio, hyvinvointi, itsensä toteuttaminen, vaikuttaminen, blogit

SISÄLLYS

1. Johdanto	1
2. Kulttuurinen appropriaatio	3
2.1 Kulttuurisen appropriaation määrittely	3
2.2 Kulttuuri ja monikulttuurisuus	7
3. Hyvinvointi.....	12
3.1 Hyvinvoinnin määrittelyä	12
3.2 Itsensä toteuttamisen muodot (being)	18
3.3 Vaikuttamisen osatekijät.....	22
3.4 Tutkimustehtävä ja tutkimuskysymykset	26
4. Tutkimuksen aineisto, menetelmät ja toteutus	28
4.1 Aineiston hankinta.....	28
4.2 Aineiston analyysi.....	31
4.3 Tutkimuseettiset kysymykset	33
5. Tutkimushavainnot.....	36
5.1 Kulttuurisen appropriaation ilmeneminen.....	37
5.2 Kulttuurisen appropriaation negatiiviset vaikutukset...	41
5.3 Vaikuttamisen merkitys itsensä toteuttaminen kontekstissa	44
6. Johtopäätökset.....	51
LÄHTEET	55
Liitteet	60

LIITTEET

Liite 1 Internet-tutkimuksen eettiset kysymykset

Liite 2 Petra Laiti lupakirje

Liite 2 Koko Hubara lupakirje

PRO GRADUN – TUTKIELMAN KUVIOT JA TAULUKOT

KUVAT

Kuva 1. Maslowin tarvehierarkia

Kuva 2. Erik Allardtin hyvinvoinnin osatekijät

1. JOHDANTO

Pro gradu- tutkielmani lähtökohtana on ollut tutkia monikulttuurisia nuoria naisia. Tutkimusaiheeni on muokkautunut moneen kertaan. Useiden vaiheiden kautta olen päätenyt käsittelemään monikulttuurisuutta ja sen tematiikkaa kulttuurisen appropriaation ja hyvinvoinnin kautta.

Kulttuurisen appropriaation määritelmä on haastava, sillä Suomessa paljon käytetty käsite kulttuurinen omiminen ei täysin kata sen merkitystä. Kulttuurista appropriaatiota katsotaan ensisijaisesti tapahtuvan hallitsevan kulttuurin toimesta, ja se on muun muassa epäasianmukaista kansakunnan tapojen, käytäntöjen, käsitysten käyttöönottoa. (Ziff & Rao 1997, 4-5; Lexico 2019.) Mediassa, esimerkiksi Ylen Herra Heinämäki -lastenohjelma (Lakkala 2018), nousi vuonna 2018 otsikoihin loukkaavan intiaanilahmon takia. Valtakunnallisessa keskustelussa on alettu nostaa muitakin kulttuurisen appropriaation esimerkkejä, joista on noussut paljon keskustelua puolesta ja vastaan. Kulttuurinen appropriaatio -käsite näkyy mediassa monenlaisissa yhteyksissä, ja tarkoitukseni onkin tuoda esille teoreettiset kehykset kyseiselle ilmiölle.

Olen valinnut työni teoreettiseksi viitekehykseksi suomalaisen sosiologi Erik Allardtin hyvinvointiteorian, koska se käsittelee itsensä toteuttamista hyvinvoinnin osana. Siinä korostuu vaikuttaminen omassa yhteisössä tärkeänä hyvinvoinnin ulottuvuutena. Allardtin mukaan vähemmistöön kuuluvan yksilön tai kollektiivin oikeudet eivät aina toteudu, joten tutkimukseni tarkoituksena on hyvinvoinnin tarkastelu kulttuurisen appropriaation kautta (Allardt 1998, 46-47). Tarkoituksena on tarkastella bloggarien hyvinvointia itsensä toteuttamisen kautta, koska siihen yhdistyy vaikuttaminen, jota tutkimissani blogeissakin esiintyy. Tarkastelen työssäni siis: mitä asioita tutkimani bloggarit nostavat esiin kulttuurisesta appropriaatiosta, millaisia negatiivisia vaikutuksia vähemmistöihin se tuottaa, sekä mitä vaikuttaminen heille merkitsee itsensä toteuttaminen kontekstissa.

Aineistonani toimii kaksi blogia, jotka ovat kahden naisen ylläpitämiä. Nämä kirjoittajat ovat Koko Hubara, joka identifioi itsensä ruskeaksi naiseksi ja saamelainen Petra Laiti. He tarkastelevat kulttuurista appropriaatiota omasta, vähemmistön näkökulmasta. Työni tarkoitus

oli tutkia, kuinka edellä mainitut nuoret naiset vaikuttavat kulttuuriseen appropriatioon bloginsa kautta ja miten tämä näyttäytyy itsenä toteuttamisen kontekstissa.

Hyvinvointiteorianani toimii Erik Allardtin resurssipohjainen hyvinvoinnin jäsenyys. Hän erottaa hyvinvoinnista kolme ulottuvuutta: *having-loving-being*, eli elintason, yhteisyyssuhteet ja itsensä toteuttamisen (Allardt 1976, 50). Erik Allardtin mukaan ihmisellä on itsensä toteuttamisen tarve. Itsensä toteuttamisen arvot, johon tutkimushavainnoissani keskityn, ovat yksilön pitäminen persoonana, saamansa arvostus, poliittiset resurssit sekä identiteetti (Allardt 1976, 47–48; Allardt 1998, 45). Nämä kyseiset tematiikat esiintyvät vaikuttajana toimimisessa kulttuurisen appropriatian kontekstissa.

Vaikuttamista on tutkittu paljon, ja sen muotoja on useita, kuten kansalaisjärjestöissä toimimista, poliittista vaikuttamista sekä muita jokapäiväisiä vaikuttamisen tapoja. Tällaisia tapoja ovat niin työssä käynti, kuin esimerkiksi erilaiset yhteisöllisyyden muodot. (Keskinen & Vuori 2012, 11.) Blogit ovat työssäni vaikuttamisen kanava, jota kautta pääsen tutkimuskysymyksiin vastaamaan.

Tutkimusmenetelmäluvussa selvitän aineistoni eli Koko Hubaran Ruskeat tytöt- blogin ja Petra Laitin kotisivujen kirjoitusten hankintaa, aineistoni abduktiivista analyysimenetelmää sekä tutkimuseettisiä kysymyksiä. Tutkimusetiikka on tärkeää läpi työn, sillä itse en kuulu tutkimuskohteitteni vähemmistöön eli maahanmuuttajataustaisiin tai saamelaisiin. Haluan kuitenkin tuoda tutkimuksellani esiin tutkimieni blogien kautta tapahtuvaa vaikuttamista sekä kulttuurista appropriatiota hyvinvoinnin silmin.

Luvussa viisi kerron keskeisistä tutkimushavainnoistani ja tuon esille kulttuurisen appropriatian määrittelyä ja näyttäytymistä. Keskeisenä huomiona toimii käsitteen monitahoinen määrittely. Toisena selvitän kulttuurisen appropriatian negatiivisia vaikutuksia vähemmistöihin. Tämä näyttäytyy väheksymisen, valta-asemien ja kulttuurisen appropriatio ilmiöiden kautta. Mitä vaikuttaminen merkitsee itsensä toteuttaminen kontekstissa, on kolmas tutkimuskysymys, jonka tutkimushavainnoissa nousi esille vahvimmin poliittisten resurssien monipuolisuus sekä identiteetin tärkeys. Poliittiset resurssit näyttäytyvät työssäni monipuolisempina kuin Erik Allardtin 1970-luvulla tekemässä hyvinvointitutkimuksessa. Identiteetin eli tutkittavieni määritelmä itsestään, oli vahvasti esillä ja näyttäytyi moniulotteisena ilmiönä. Toisaalta identiteetti on selkeä, mutta peilautuu toisten ihmisten kautta. Toisaalta identiteetti on epämääräinen, joka johtuu ulkopuolisten omavaltaisesta

määrittelystä toisen identiteetistä. Johtopäätöksissä pohdin muun muassa identiteettikriisiä sekä hyvinvoinnin merkitystä vaikuttamisen lisääntyessä.

2. KULTTUURINEN APPROPRIAATIO

Aineistonani toimii kaksi kulttuurista appropriatiota käsittelevää blogia. Käytän Koko Hubaran kirjoittamaa Ruskeat tytöt blogia, joka toimi 14.2.2015- 3.3.2017 välisenä aikana. Koko Hubara on Ruskeat tytöt- blogin sekä Ruskeat tytöt verkkomedian perustaja. Hänen bloginsa tavoitteina on haastaa suomalaisuuden määritelmä, etenkin mediassa, osallistua keskusteluun rasismista sekä kertoa omaa elämäntarinaa ja havaintoja ruskeuden kontekstista. (Koko Hubara 23.3.2015.) Toisena blogina toimii Petra Laitin kotisivuilla olevat kirjoitukset ajalta 2.2.2016- 25.2.2019. Petra Laiti¹ on saamelainen ja toimii muun muassa Suomen Saamelaisnuoret ry:n puheenjohtajana. Hänen tarkoituksensa on osallistua julkiseen keskusteluun ja tuoda saamelaisnäkökulmaa ajankohtaisiin keskustelunaiheisiin. Olen valinnut nämä kaksi blogia tutkimusaineistoksi, sillä niiden agenda on tuoda esille epäkohtia muun muassa syrjinnästä ja kulttuurisesta appropriatiosta. Luvussa kaksi selvitän kulttuurisen appropriatian tieteellistä keskustelua ja sen määrittelyn moniulotteisuutta. Tuon esille myös kulttuurin ja monikulttuurisuuden asemointia.

2.1 Kulttuurisen appropriatian määrittely

Kulttuurisella omimisella eli *cultural appropriation* tarkoitetaan vapaasti suomennettuna yksilön tai kansakunnan tunnustamatonta (unacknowledged) tai epäasianmukaista tapojen, käytännön, käsitysten jne. käyttöönottoa toisen, yleensä hallitsevassa asemassa olevan, ihmisen tai kansakunnan toimesta (Lexico 2019). Myös sanaa *misappropriation* (kavallus, väärinkäyttö) käytetään englanninkielisessä käsitteistössä. Kansakunnalla tarkoitetaan tässä kohtaa väestöä, jonka jäseniä yhdistää esimerkiksi yhteinen kotimaa, historia, julkinen kulttuuri ja talous.

Alkuperäiskansojen itsemääräämisoikeuden edistämiseksi on laadittu YK:n alkuperäiskansojen oikeuksien eli UNDRIP -sopimus (*United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples*). Julistuksen tarkoituksena on luoda yleismaailmallinen kehys

¹ www.petralaiti.com

vähimmäisvaatimuksille maailman alkuperäiskansojen selviytymiselle, ihmisarvolle ja hyvinvoinnille. Siinä selvitetään myös olemassa olevia ihmisoikeusnormeja ja perusvapauksia, joita sovelletaan alkuperäiskansojen erityistilanteeseen. (United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples 61/295.)

Kulttuurista appropriatiota käsitteenä voidaan määritellä ottamisen (*taking*) kautta. Appropriatio voi siis ottaa kulttuurista, joka ei ole oma, intellektuellia omaisuutta, kulttuuria ilmentäviä esineitä, historiaa sekä tietotaitoa. Kulttuurisen appropriatian yksiselitteisen määritelmän tekeminen on hankalaa, sillä ensin tulee määritellä, mikä on ottamista sekä kulttuuria tässä kontekstissa. Ihmisten kuulee puhuttavan omasta kulttuurista, jolloin he heijastavat arvoja. Nämä arvot ovat sellaisia, joita halutaan ylläpitää ja säilyttää, ja joita uskotaan yleisesti haluttavan ylläpitää. Kuitenkin on vaikea määritellä, mitä edellä mainitut arvot ovat ja mitä tarkoitetaan, kun puhutaan niiden jaettavuudesta. Määritelmää vaikeuttaa lisäksi se, että kulttuurisen appropriatian analyysi korostaa vain kulttuuristen esineiden omimista. (Ziff & Rao 1997, 1-2.)

Appropriation eli suomennettuna omimisen käsite ei ole myöskään aukoton. Appropriatiota avataan yleisimmin seuraavien kolmen asian kautta: appropriatio liittyy ihmisten välisiin suhteisiin, sillä on laaja valikoima ilmentää itseään sekä sitä toteutetaan laajalti. Ihmisten välisissä suhteissa pohditaan usein yksilön ja ryhmän suhdetta. Onko taiteilijan työn kopiaaminen kulttuurista approprioimista, jos esimerkiksi fani tekee uudelleen sovituksen artistin tekijänoikeuksien alaisesta kappaleesta. Kannanotoissa voidaan siis antaa oikeus yksilöllisyyteen ja sitä kautta hyväksyttää taiteilijan teosten kulttuurinen appropriatio. Tarkasteltaessa ryhmäkontekstia, tullaan kysymykseen ryhmien arvottamisesta. Jos kulttuurista appropriatiota tapahtuu samaan aikaan kohdentuen eri ryhmiin tai kulttuureihin, vaikeuttaa se kulttuurisen appropriatian arvottamista. Kenen kulttuurista tai ryhmästä on kielletympää ottaa? Jos ryhmät ovat eriarvoisessa asemassa varastamiseen nähden, tuo tämä esille käsityksen siitä, että kulttuurin voi yksinoikeudella omistaa. (Ziff & Rao 1997, 3.)

Kulttuurien representaatiolla on epäsuhtainen vaikutus verrattaessa valtakulttuuria ja vähemmistökulttuuria. Jos vähemmistö representoi valtakulttuuria, ei se ole niin haavoittavaa kuin jos valtakulttuurissa representoidaan vähemmistökulttuuria. Kieli- ja taidefilosofien parissa työskentelevän filosofian tutkijan James O. Youngin mukaan on moraalisesti kielletympää representoida vähemmistöä. (Young, 2010, 59.)

Kun uskotaan alkuperän määrittelyn mahdollisuuteen, on mahdollista rajata yhdelle ryhmälle oikeudet tiettyihin kulttuurisiin asioihin. Tällöin nykyisten kulttuurien ja historioiden alkuperät ja niiden oikeudet ovat jaettu tai ovat olleet jaettavissa. Varsinkin taiteessa tällaiselle ajatukselle esitetään kritiikkinä intertekstuaalisuutta. Esimerkiksi kirjailija ei kirjoita tyhjiöstä, vaan hänen kirjoittamiseensa vaikuttavat aiemmin luetut teokset. Tämän takia joidenkin asioiden alkuperää on vaikea määritellä. (Ziff & Rao 1997, 3-4.)

Toinen appropriaaation määritelmä koskee sen laajaa esiintymismuotoa. Kulttuurisesta appropriaatista on paljon esimerkkejä. Bruce Ziffin ja Pratima V. Raon (1997, 4) mukaan kulttuurista appropriatiota esiintyy sekä aineellisella että aineettomalla tavalla. Heidän mukaansa, jos esimerkiksi laulaja esittää toisen kulttuurin laulun, hän ei samalla tavalla edistä kulttuurista appropriatiota. Perusteluna on se, että laululla ei osallisteta muita, kuten aineellisten asioiden kanssa. He eivät kuitenkaan kiellä kulttuurisen appropriaaation toteutumista, sillä taitelija tekee oman luomuksen lainatessaan muilta.

Kolmas määritelmä on, että appropriatiota toteutetaan laajasti. Sitä ilmenee taiteessa, kuten musiikissa, maalauksissa ja kirjallisuudessa. Sitä ilmenee myös tieteessä, filosofiassa ja teologiassa. Appropriatiota ilmenee toisin sanoen monisuuntaisissa ilmiöissä. Vaikka appropriatiota katsotaan ensisijaisesti tapahtuvan vähemmistökuulttuurista hallitsevaan kulttuuriin, voi sitä tapahtua myös toiseen suuntaan. (Ziff & Rao 1997, 4-5.)

Tapauksissa, jossa vedotaan alkuperäiskansan kulttuurin kuvaston toisintamisen oikeuteen, vedotaan usein yhteiseen historiaan. Yhteyttä yhteiseen historiaan ei voida kieltää, mutta valtaväestöön kuuluvalta se on hyvin valikoivaa tarkastelua. Alkuperäiskansojen traditioiden ja uskonnollisten perinteiden harjoittamisen omaksuminen nykykulttuuriin sivuuttaa alkuperäiskansojen kohtaaman rasismin, institutionaalisen väärinkäytön, köyhyyden sekä syrjäytymisen. Alkuperäiskansojen elämä on jatkuvasti sivuutettu valta-asemassa olevien toimestansa, jotka vaativat itselleen ilman tunnontuskia muille kulttuureille kuuluvia esineitä ja asioita. Tämän kaltaisen argumentoinnin takana on romantisoitu ajatus toisten kulttuurien ilmentämisestä universaalien kulttuuriperinnön toimesta. (Coombe 1997, 91.)

Yhdysvaltalainen Dakota-kansaan kuuluva tutkija Philip Joseph Deloria kuvaa teoksessaan *Playing Indian* (1998, 6-7, 12-13), miten amerikkalaiset ovat käyttäneet alkuperäiskansojen symboliikkaa ja kulttuuria luodakseen omaa yhdysvaltalaista identiteettiä. Tästä esimerkkinä Deloria nostaa Yhdysvaltojen vapaustaistelu *The Boston Tea Party*. Tämä toteutettiin

Brittihallintoa vastaan vuonna 1773, johon osallistuvat kapinoijat pukeutuivat alkuperäiskansojen, etenkin Mohawk intiaaneille, ominaisiin asusteisiin.

Myös Ricmondin professori Monika Siebertin (2015, 1-2) nostaa esille Gwen Stefanin ”Lookin Hot” musiikkivideon. Videolla näkyy paljon intiaanien kulttuurin asioita ja tapoja, kuten sulkapäähineitä, intiaanien vaatteita ja savumerkkejä sekä lisäksi Gwen Stefan itse on pukeutunut intiaaniksi. Vaikka Siebert korostaa, että video on yksittäistapaus intiaanien kulttuurin omimisen pitkässä historiassa, se nostaa hyvin esille intiaanien menneisyyden ihannoinnin sekä tahallisen nykypäivän alkuperäiskansojen laiminlyönnin. Intiaanit kuvataan usein heidän jaloutensa, mystiikan, esteettisyyden sekä eroottisen viehättyksen kautta.

Väitöskirjatutkija Kaisa Ahvenjärven tiivistää hyvin kulttuurisen approprioinnin suhteen valtaväestöön. Hänen mukaansa valtaväestöllä ei ole oikeutta määritellä, voiko kulttuurinsa hyväksikäytön kohteeksi joutunut ryhmä loukkaantua, esimerkiksi saamelaiset feikkisaamelaispuvun käytöstä tai edellä mainitusta musiikkivideosta. Ahvenjärvi teroittaa, että ”jos feikkisaamenpukujen käyttäminen on saamelaisten mielestä loukkaavaa, se on loukkaavaa, eikä sitä voi kukaan tulla kiistämään puhumalla uhriutumuksesta, loukkaantumisen kulttuurista tai tyhjän valittamisesta” (Ahvenjärvi 2017). Valtaväestöllä ei siis ole oikeutta määritellä, onko jonkun ryhmän kulttuuriperinnön hyväksikäyttäminen loukkaantumisen arvoista. Esimerkiksi saamelaispuku eli gákti ei ole vain vaate, se on kuulumisen ja erottautumisen merkki. Se kertoo kuulumisen niin saamen kansaan kuin tiettyyn alueeseen, paikkaan ja sukuun sekä siinä näkyy käsityöperinteen ylisukupolvinen jatkumo. (Ahvenjärvi 2017.)

Kohdistuessaan vähemmistöön kulttuurinen appropriatio voi aiheuttaa edellä käsiteltyä loukkaantumista sekä kanadalaisen tutkijan Rosemary Coomben (1997, 91) listaamia seurauksia, eli vähemmistön kohtaamaa rasismia, institutionaalista väärinkäyttöä, köyhyyttä ja syrjäytyneisyyttä. Näin ollen kulttuurisen appropriatian kontekstin voi yhdistää hyvinvointiin, sen negatiivisten seurausten tähden. Väärinkäytön ja kohtelun seurauksena voi olla myös ulkopuolisuuden tunnetta, jolloin kuuluminen yhteiskuntaan voi olla epätasa-arvoista. Aineistostani nousi halu vaikuttaa ja nostaa esille kulttuurista appropriatiota, jolloin kuulumus ja tasa-arvoisuus voisivat lisääntyä yhteiskunnassa.

Suomessa kulttuurisesta appropriatiosta on alettu puhua aikaisempaa enemmän mediassa ja varsinkin sosiaalisessa mediassa. Lehdissä otetaan kantaa kulttuurisen appropriatian puolesta

ja vastaan, kuten Ylen kulttuurin artikkeli Miksi puhe kulttuurisesta omimisesta hiertää niin monia? (Cavén 2019) tai Kouvolan Sanomien kolumni Kulttuurinen omiminen on mennyt överiksi (Iiskola 2018). Kulttuurista appropriatiota käsitellään myös viihteessä, kuten tv-sarjassa Kylppärikaverit (Yle 2019), jossa asiaa käsitellään arkipäivän tasolla. Sarjan toinen päähenkilö oli menossa juhliin asusteena intialaistyylinen pääkoru. Sarjan päähenkilöt keskustelivat kulttuurisesta appropriatiosta korun saaman huomion innoittamina. Filosofian tutkijan James O. Youngin (2010, 2) mukaan kulttuurisen appropriatian ympärillä käytävään keskusteluun ottavat kantaa juristit, antropologit, museo kuraattorit, arkeologit ja taitelijat. Filosofien puuttuminen keskustelijoista huolettaa Youngia, sillä kulttuuriseen appropriatioon liittyy monia eettisiä ja moraalisia kysymyksiä.

Suomessa kulttuurista appropriointia käsitellään kahdessa väitöskirjassa, jotka ovat Lapin yliopistosta vuonna 2018 valmistunut Francis Joyn Sámi shamanism, cosmology and art: as systems of embedded knowledge sekä Jyväskylän yliopistosta vuonna 2017 valmistunut Kaisa Ahvenjärven Päivitettyä perinnettä: saamelaisen nykyrunouden saamelaiskuvastoja tutkimukset. Kulttuurisesta appropriatiosta on tehty myös muutamia pro gradu- tutkielmia ja opinnäytetöitä. Näistä esimerkkinä Maria Sirénin Kuvitteellinen surupuku - kulttuurinen omiminen elokuvan pukusuunnittelussa ja Paula Kortin Appropriation in the Visual Arts – Concepts and History with Examples from Finnish Contemporary Art. Huomion arvoista on, että kaikki tässäkin mainitut tutkimukset liittyvät kulttuurisen appropriatian ilmenemiseen taiteessa.

2.2 Kulttuuri ja monikulttuurisuus

Ymmärtääkseen kulttuurisen appropriatian käsitettä paremmin, on tunnettava keskustelua, jota käydään kulttuurin ja monikulttuurisuuden käsitteiden ympärillä. Kulttuuripolitiikan tutkija Esa Pirnes (2008, 14) toteaa omassa väitöskirjassaan, että kulttuuri on moninainen käsite ja sille ei ole mitään yksiselitteistä määritelmää. Kulttuurilla ei ole yhtä selkeää muotoa, joka voitaisiin jollakin aistihavainnolla määritellä. Kulttuuria määriteltäessä varmaa on vain se, että jotkut sosiaalisen toiminnan muodot ovat käsitehistoriallisen kehityksen myötä alkaneet edustaa jotakin kulttuurin käsitteen nimiin pantua ja saaneet sen kautta kulttuurisen leiman. Kulttuuri on ikään kuin sovittu tulkinta, joka on olemassa siitä tehtyjen tulkintojen avulla.

Kulttuuri voidaan nähdä kulttuuripolitiikan dosentin Simo Häyrysen mukaan kahden eri määritelmän kautta. Ensimmäinen on itsessään olemassa olevana ja muusta todellisuudesta eriteltävissä olevana, kuten konkreettisena taideteoksena. Ja toisena kulttuurin olevan yksi ulottuvuus kaikessa inhimillisessä toiminnassa, kuten asuinympäristön eettisyys. (Häyrynen 2015, 17.)

YK:n kasvatusta, tiede- ja kulttuurijärjestö Unesco aloitti kulttuuripolitiikan kehittämistyön 1960-luvun puolivälin jälkeen tarkoituksenaan edistää maailmanlaajuisia kansojen välistä yhteistyötä sekä eri kehitysvaiheissa olevien maiden ja alueiden kehitystä. Unesco alkoi kiinnittää huomiota kulttuurin yleisen kehityksen ilmenemisiin myönteisiin mahdollisuuksiin. Unesco oli alusta asti kiinnostunut taiteen rajautuneen käsityksen ulkopuolella olevista kohteista. (Pirnes 2008, 16.)

Unescon yleiskokouksessa Pariisissa vuonna 2001 hyväksyttiin Unescon yleismaailmallinen julistus kulttuurin monimuotoisuutta koskevasta yleissopimuksesta, jossa määritellään kulttuuri seuraavanlaisesti: kulttuuria pidetään yhteiskunnalle tai yhteiskuntaryhmälle ominaisten henkisten, aineellisten, älyllisten ja tunne-elämän piirteiden joukkona, johon kuuluu taide, kirjallisuus, elämäntavat, yhteiselon muodot, arvojärjestelmät, perinteet sekä uskomukset. Tämä määritelmä on Kulttuuripolitiikan maailmankonferenssin (MONDIACULT, Mexico City 1982), Kulttuurin ja kehityksen maailmankomission (Our Creative Diversity, 1995) ja Hallitusten välisen kehitystä edistävän kulttuuripolitiikan konferenssin (Tukholma 1998) loppuraporttien mukainen. Unesco linjaa myös, että kulttuuri on keskeisellä sijalla keskusteluissa identiteetistä, sosiaalisesta yhteenkuuluvaisuuden tunteesta ja tietoon perustuvan talouden kehittymisestä. Se myös vahvistaa, että kulttuurisen moninaisuuden kunnioittaminen, suvaitsevaisuus, vuoropuhelu ja yhteistyö vastavuoroisen luottamuksen ja ymmärryksen ilmapiirissä ovat parhaita kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden takaajia. (UNESCO 2001, 12.)

Kulttuurin määrittely on haaste, jonka kanssa yritetään kulttuuripolitiikassa luovia. Määrittelemisen vaikeuksia kohtaa myös seuraavaksi avattava käsite monikulttuurisuus. Kulttuurin voidaan ajatella olevan muuttuvaa, vaikka Unesco huomauttaa taiteen tämänhetkisestä rajautuneesta käsityksestä (Pirnes 2008, 16). Ajateltaessa esimerkiksi taiteen käsittävän muutakin kuin mitä sen nyt ajatellaan käsittävän, voidaan todeta kulttuurin muokkautuvan sen sisältämien käsitteiden laajetessa. Se ei ole pysyvä myöskään tarkastellessa esimerkiksi maahanmuuttoa. Simo Häyrysen (2015, 101) mukaan integraatiossa pyritään

välttämään alaryhmän täydellistä assimiloitua eli sulautumista, kuitenkin eristämättä täysin. Tästä voidaan johtaa päätelmä, että muutettaessa toiseen maahan tuodaan myös entisen maan kulttuurin ominaisuuksia mukaan. Kulttuurista joutuu näin ollen neuvottelemaan jatkuvasti.

Monikulttuurisuus on käsite, jonka käyttö on yleistynyt ja johon on alettu kiinnittämään huomiota yhä enenevässä määrin. Monikulttuurisuuden käsitteellä ei kuitenkaan ole yhtä määritelmää, ja sen käytöstä jopa kiistellään (Honkasalo & Kivijärvi 2011, 51). Itse olen päättänyt käyttää käsitettä työssäni, sillä se on yleisesti tunnettu käsite. Omassa aiheessani myös etninen ja kulttuurinen tausta korostuu, ja se tulee esille tutkittavieni kirjoittaessa omasta identiteetistään. Tunnettavuuden takia olen valinnut käyttää monikulttuurisuuskäsitettä.

Monikulttuurisuuskäsitettä kuulee ja näkee käytettävän paljon. Monikulttuurisuus terminä voi viitata erilaisiin käsitteisiin, demografisiin tietoihin, filosofisiin tai poliittisiin näkemyksiin ja arvoihin. Käsitettä käyttävät ovat pääsääntöisesti itse määritelleet sen tarkoituksensa, jolloin se luonnostaan määräytyy eri tavalla eri yhteyksissä. Euroopan muuttoliikeverkosto (EMN) on kuitenkin määritellyt käsitteen seuraavasti:

Kulttuurisen moninaisuuden/diversiteetin periaatetta edistävä politiikka, joka tukee eri etnisten ja kulttuuriryhmien oikeutta säilyttää omat kulttuuri-identiteettinsä, takaa heille oikeudenmukaiset mahdollisuudet osallistua yhteiskuntaan sekä kattaa perustuslailliset periaatteet ja yhteiskunnassa vallitsevat yhteiset arvot. (Tämän EMN-sanaston on laatinut Euroopan muuttoliikeverkosto (European Migration Network, EMN.)) (Euroopan muuttoliikeverkoston 2017, 201.)

Termiä monikulttuurisuus on alettu käyttämään vuonna 1957 ja yleiseen käyttöön se on otettu 1960-luvun lopulla Kanadassa, mistä se levisi nopeasti muihin englanninkielisiin maihin. Monikulttuurisuus käsite korostaa kulttuurieroja ja eri kulttuurien rinnakkaiseloja. Tähän ei välttämättä liity paljon kulttuurien välisiä kontakteja tai osallistavaa vuorovaikutusta. (Euroopan muuttoliikeverkosto 2017, 201.) Monikulttuurisuus ei siis ole automaatio yhteistyölle ja vuorovaikutukselle eri kulttuuristen yhteisöjen tai kansojen välillä.

Yhdenvertaisuuslaki linjaa pykälässä kahdeksan (§8), että syrjimättömyyttä tulee edistää kaikkialla yhteiskunnan tasoilla. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi tietyissä tilanteissa eriyttäviä toimenpiteitä ja heikoimmassa asemassa olevien tukemista positiivisen erityiskohtelun toimin. Lakiin perustuen monikulttuurisuuden huomioiminen ei ole valintakysymys, vaan lakiin

perustuva vaatimus. (Honkasalo & Kivijärvi 2011, 51; Yhdenvertaisuuslaki 1325/2014.) Oman tulkintani mukaan tämä vaatimus pyrkii tasa-arvoistamaan ja madaltamaan vähemmistöjen ja valtaväestön suhdetta velvoittamalla monikulttuurisuuden huomioon ottamisen. Syrjimättömyys takaa paremman kuulumisen tunteen yhteiskuntaan.

Sosiologi ja kulttuuritutkija Stuart Hall (2003) puolestaan avaa monikulttuurisuuden käsitettä erittelemällä kaksi termiä, joita usein näkee käytettävän, monikulttuurinen ja monikulttuurisuus. Monikulttuurinen tarkoittaa adjektiivia, joka kuvaa niitä sosiaalisia piirteitä ja hallinnan pulmia, jotka kohdataan kaikissa yhteiskunnissa, joissa erilaiset kulttuuriset yhteisöt elävät yhdessä. Monikulttuurisuus on taas substantiivi, joka viittaa strategioihin ja menettelytapoihin, joita käytetään monikulttuuristen yhteiskuntien esiin nostamien moninaisuutta sekä monimuotoisuutta koskevien ongelmien hallinnassa. (Hall 2003, 223–234.) Petri Hautaniemen mukaan monikulttuurisuus edellyttää vanhojen ja totuttujen ajattelu- sekä toimintatapojen uudelleenarvioimista. Vaarana monikulttuurisuutta tukevissa käytännöissä on, että vähemmistöryhmien edustajia pyritään alistamaan enemmistön arvoille ja elämäntavoille (Hautaniemi 2001, 30).

Veronika Honkasalon ja Antti Kivijärven (2011, 51) määrittelevät monikulttuuriseksi henkilöksi ihmisen, joka on itse syntynyt tai vähintään toinen vanhemmista Suomen ulkopuolella. Siten termi koskettaa myös lasta, joka on syntynyt kaksikulttuurisissa avioliitoissa tai joka on adoptoitu. Edelleen Suomen perinteiset vähemmistöt, kuten romanit ja saamelaiset, joutuvat jatkuvasti kamppailemaan tasavertaisen aseman, yhteiskunnallisen kuulumisen ja osallisuuden parissa. Heitä on pyritty assimiloitumaan eli sulauttamaan suomalaiseen vähemmistöön ja välillä pyritty tunnistamaan heidän oikeuksiaan ja omia tapojaan. (Keskinen & Vuori 2012, 9.)

Suomessa on ollut perinteisesti vallalla käsitys, ettei Suomi ole monikulttuurinen maa. Usein ajatellaan, että pakolaisten ja maahanmuuttajien myötä Suomesta tuli vasta monikulttuurinen. Filosofian tohtorin Elina Valovirran (2010) mukaan tämä käsitys on peräisin vallitsevasta ajattelutavasta, joka korostaa suomalaista yhtenäisyyskulttuuria. Suomen pieni väkiluku aiheuttaa sen, että eri vähemmistöryhmiin kuuluu suhteellisen vähän ihmisiä. Suomessa on kuitenkin aina asunut useita eri ryhmiä, alkaen täällä ensimmäisenä asuneista saamelaisista. Monikulttuurisuutta rikastaa myös jo vuosisatoja suomalaiseen väestöön kuuluneet, tataarit, venäläiset, romanit, sekä uskonnolliset vähemmistöt, kuten roomalais- ja kreikkalaiskatoliset, ortodoksit, juutalaiset ja islamilaiset. (Valovirta 2010, 96; Rosenberg 2014, 52.)

Saamelaiset ovat alkuperäiskansa, ja vaikka he ovat asuttaneet Suomea ja Skandinaviaa ensin, luokitellaan heidät Suomen valtaväestön näkökulmasta monikulttuurisiksi. Suomessa asuvat ovat Suomen kansalaisia, kun taas saamelaiset ovat kansa, jolla on yhtenäinen alkuperä sekä oma kieli ja kulttuuri. Saamalaisten asuttama tuhansien kilometrien alue on laaja ja ulottuu neljän valtion alueelle. Alue ulottuu eteläisestä Skandinaviasta Venäjän pohjoisosissa sijaitsevan Kuolan niemimaan kärkeen, eli alue halkoo Norjan, Ruotsin, Suomen ja Venäjän valtioita. Koko aluetta kutsutaan Saamenmaaksi (Sápmi). Saamelaiset ovat alkuperäiskansa. Alkuperäiskansan määritelmä vaihtelee, mutta Veli-Pekka Lehtolan mukaan väestöryhmä, jonka esivanhemmat ovat asuttaneet aluetta ennen sen valloittamista, uudisasuttamista tai ennen nykyisten valtioiden rajojen syntyä, määritellään alkuperäiskansaksi. Eri laskutavan mukaan saamelasia arvioidaan olevan 60–100 000 henkeä, joista Suomessa on noin 10 000. Saamenkieliä on useita, joista Suomessa puhutaan eniten pohjois-, inarin- ja koltansaamea. (Lehtola 2015, 22–23; Seutujärvi-Kari 2013, 56.)

Maailmassa on noin 370 miljoonaa ihmistä yli 70 eri maassa, jotka ymmärtävät itsensä alkuperäiskansan jäseneksi. Yleistä on, ettei jäsenten toiveet maanomistuksesta, luonnonvarojen käytöstä, kielen ja kulttuurin säilymisestä sekä kehittämisestä toteudu yhdenvertaisesti samalla asuinalueella valtaenemmistön kanssa. Reetta Toivasen mukaan alkuperäiskansat ovat syrjityimpiä ihmisryhmiä. Ihmisoikeuksiin kuuluu alkuperäiskansojen oikeudet, jotka puolestaan kuuluvat vähemmistöoikeuksiin. Nämä oikeudet muodostavat vahvimman osan ihmisoikeuksissa, ja on olennainen osa kansainvälistä ihmisoikeusnormistoa. (Toivanen 2013, 33.)

Maahan- ja maastamuutto vilkastui 1960- ja 1970- luvuilla. Suomalaisia on muuttanut esimerkiksi Ruotsiin työn perässä. Samoihin aikoihin myös pakolaisten maahanmuutto alkoi. Maahanmuutto on lisääntynyt 1990-luvulla. Sosiaalipsykologian tutkijan Karmela Liebkindin (2006, 171) mukaan vuonna 1998 pakolaisten määrä Suomen väkiluvusta oli 0,3 prosenttia. Suomi monikulttuuristuu jatkuvasti. Vuonna 2017 ulkomaalaistaustaisten määrä Suomen väkiluvusta oli jo 7 prosenttia (Tilastokeskus 2018). Valovirran mukaan ei voida sanoa, että ennen 2000- lukua Suomessa olisi eletty monikulttuurisuuden viatonta aikaan. Suomi on aina ollut kulttuurien ja etnisyyksien maa. (Valovirta 2010, 96.) Monikulttuurisuuden viattomuuden ajalla koen tarkoitettavan ajatusmaailmaa, jossa monikulttuurisuuteen liitetyt ongelmat tai keskustelut olisivat uusia asioita. Esimerkiksi tutkimani kulttuurinen appropriaatio on noussut nyt vahvasti valtakunnan mediaan, vaikka sitä on oletettavasti ollut jo pitkään.

Kulttuurien kohtaaminen vaatii aina sopeutumista kaikilta osapuolilta. Eri kulttuureissa voi olla esimerkiksi erilaisia arvoja, mutta kulttuurit kuitenkin muuttuvat kohdatessaan. Tämä koskee myös eri kulttuureja edustavia ihmisiä, sillä heidän uskomuksensa, tunteet, asenteet, arvot, käyttäytyminen ja samaistumiskuviot voivat jossain määrin muuttua monikulttuurisessa ympäristössä. Tämänkaltaiset muospaineet kohdistuvat usein enemmän vähemmistökulttuurin edustajiin. Jos muutosprosessi nähdään täysin yksipuolisena, odotetaan vähemmistön ajan myötä omaksuvan enemmistön arvot ja käyttäytymisen. Kulttuurimuutoksen kaksiulotteisen näkemyksen mukaan valtaväestön on myös sopeuduttava monikulttuurisuuteen, ja näin säilytetään eri kulttuurien rikkaus. Hyvät välit valtaväestöön tarjoavat hyvän keinon oppia uuden kulttuurin tarvittavia tietoja ja taitoja. Vähemmistön ja enemmistön välisiin kontakteihin vaikuttaa merkittävästi yhteiskunnan virallinen vähemmistö- ja maahanmuuttopoliittikka sekä valtaväestön asenteet maahanmuuttajia kohtaan. (Liebkind 2006, 171.)

3. HYVINVOINTI

Esittelen tässä luvussa hyvinvoinnin määrittelyä. Teoreettisena viitekehyksenä toimii tutkimuksessani hyvinvointi, jonka kautta tarkastelen aineistoani. Hyvinvointi on osana vaikuttajuutta ja sitä tarkastelen Erik Allardtin (1976) itsensä toteuttamisen kautta. Esittelen hänen esittämänsä hyvinvoinnin kolmijakoa: elintaso eli *having*, yhteisyyssuhteet eli *loving* ja itsensä toteuttamisen muodot eli *being*. Allardtin kolmijaon itsensä toteuttaminen tuo teoriapohjaa vaikuttamiselle. Aineistoni blogeissa vaikutetaan nostamalla esille epäkohtia, joita vähemmistöt kohtaavat. Käsittelem työssäni hyvinvointia yksilön näkökulmasta, sillä tutkimani aineisto on kahden yksin bloggaavan naisen tekstejä. Selvitän myös vaikuttamisen eri osatekijöitä ja niiden ympärillä pyörivää teoreettista keskustelua. Viimeisenä esittelen tutkimustehtäväni ja tutkimuskysymykset.

3.1 Hyvinvoinnin määrittelyä

Hyvinvointia on tutkittu paljon, ja siitä on tehty lukuisia teoksia. Se on myös yhteiskuntamme keskeisiä arvoja. Hyvinvointia käsitellään usein poliittisten ja institutionaalisten ulottuvuuksien

kautta. Vähemmälle on kuitenkin jäänyt tutkimus siitä, mitä hyvinvointi on ja mitä sillä tarkoitetaan. (Lagerspetz 2011, 79.)

Hyvinvointia pidetään tärkeänä ja edistettävänä arvona, vaikka tutkijat eivät ole yhtä mieltä siitä, mitä hyvinvointi tarkalleen on. Vastatessa hyvinvoinnin olevan esimerkiksi turvallisuutta, vaurautta tai terveyttä, jää pohdinta hyvinvoinnista suppeaksi. Hyvinvoinnin määrittelyn haasteena on myös sen astevaihtelut sekä mitattavuus. (Sormunen 2011, 11.) Hyvinvoinnin käsitteellinen pohdinta ei siis aina ole relevanttia, sillä esimerkiksi äärimmäisen hädän lieventämisessä hyvinvoinnin eri käsitteiden versiot johdattavat luultavimmin samaan lopputulokseen. Äärimmäisen hädän tilanteita ovat esimerkiksi sodan ja luonnonkatastrofin uhrien pelastaminen. Hyvinvointikäsitteiden väliset erot korostuvat siirryttäessä äärimmäisestä niukkuudesta kohti suhteellista runsautta. (Lagerspetz 2011, 105.)

Sosiaalipoliitikko Juho Saaren (2011a, 9) mukaan hyvinvointi on käsitteenä muutakin kuin esimerkiksi bruttokansantuote tai eliniän pidentyminen, vaikka nämä usein sisällytetään mittauksiin inhimillisyydestä ja sosiaalisesta kehityksestä. Hyvinvointi on suurimmalta osin ymmärretty moniulotteisena ilmiönä sisältäen useita toisiaan täydentäviä ja ehdollistavia ulottuvuuksia. Yhteistä ymmärrystä ei kuitenkaan ole siitä, mitkä teemat tai ulottuvuudet tarkalleen muodostavat hyvinvoinnin perustan. Erimielisyyttä on myös siitä, mitkä tekijät tulee ottaa huomioon hyvinvointia tarkasteltaessa sekä miten eri hyvinvoinnin ulottuvuuksia painotetaan. Eri näkemyksiä on myös siitä, miten eri ulottuvuudet voidaan tehdä yhteismitallisiksi ja kuinka eri ulottuvuuksista havaitaan eri väestöryhmien välinen hajonta. Hyvinvoinnin määrittelyyn vaikuttaa, kuka tai ketkä määrittelevät sen keskeiset tekijät, kuinka otetaan huomioon menneisyys, nykyhetki ja tulevaisuus, muut lajit sekä ympäristö.

Hyvinvointia tutkitaan monella eri tieteen alalla. Taloustieteessä hyvinvointia tarkastellaan oman historian kautta, jossa hyödyn käsitteen muodonmuutos on tärkeässä asemassa. Muodonmuutos on tapahtunut hyödyn käsitteen muuttuessa mielentilasta rahan ja muiden resurssien käyttöön liittyväksi. Psykologiassa taas on siirrytty erilaisten ongelmien ja vajeiden tutkimuksessa myönteisen hyvinvoinnin tutkimiseen. Sosiologiassa ja sosiaalipoliitikassa on tutkittu hyvinvointia monin eri painotuksin. (Saari 2011b, 33.) Ihmisen elinolojen ja toimeentulon suhteen tutkimuksen voidaan katsoa alkavan Lontoon työväenluokan elinolojen tutkimuksesta 1800-luvun ja 1900-luvun taitteessa (Moser & Kalton 1973, 6-7). Toisen maailman sodan jälkeen 1950–1970-luvuilla hyvinvointitutkimuksessa korostettiin elinolojen merkitystä. 1980-luvulla oltiin kiinnostuneita Erik Allardtin (1976) tavoin hyvinvoinnin

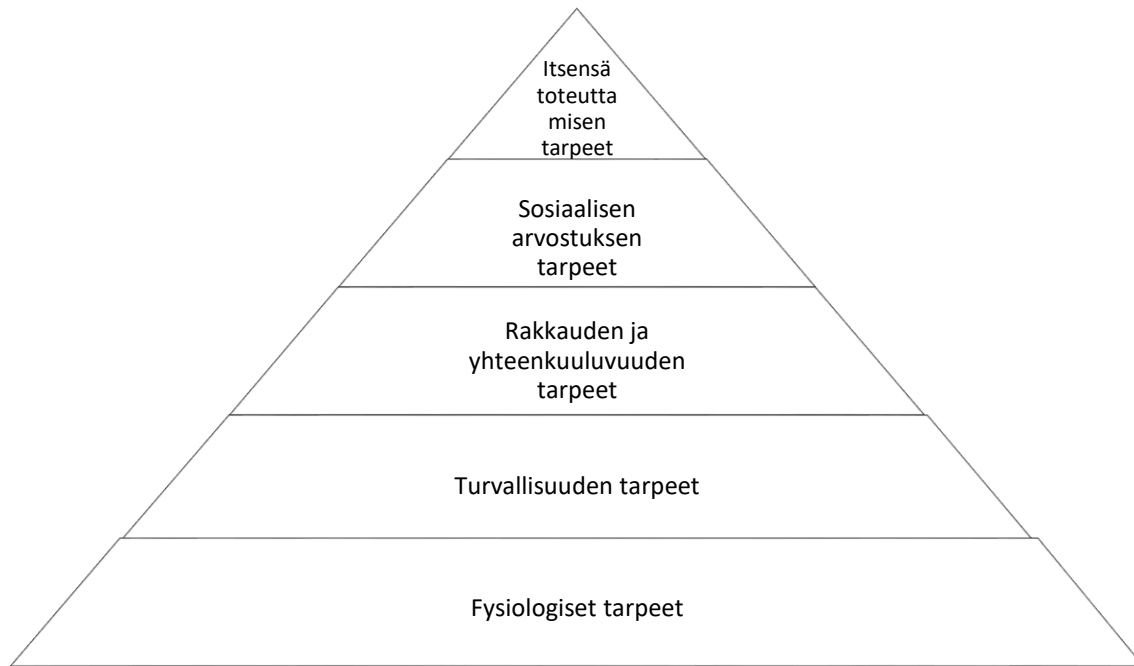
subjektiivisuudesta ja objektiivisuudesta sekä sen kiinnittymisestä eri elämänalueille. 1990-luvulla painopisteenä oli talouden taantuma ja sen seurauksena huono-osaisuuden tutkimus. 2000-luvulla koettu hyvinvointi on noussut hyvinvointitutkimuksen valtavirtaan. 2010-luvun tutkimuksessa edelliset painotukset ovat osaltaan mukana tehden sen moniulotteisemmaksi ja monimutkaisena sen esittelyä. Tutkimuksissa yhtenäisenä teemana korostuu eri alueiden ja maiden vertailu. (Kainulainen 2011, 143, 149, 161.)

Hyvinvointia tutkittaessa voidaan yhdistää resurssipohjaisia ja koetun hyvinvoinnin mittareita. Tämän kaltaisen lähestymistavan kuuluisin suomalainen kehittelijä on sosiologi Erik Allardt. Hänen käsitteidensä arvo suomalaisessa hyvinvointitutkimuksessa on keskeinen, tosin se ei ole vakiintunut kansanvälisen hyvinvointitutkimuksen perustaksi. Allardtia on kritisoitu hänen teoriansa sijoittumisesta kahden valtavirran väliin sekä teorian eri ulottuvuuksien vertailukelvottomuudesta. Nämä kaksi valtavirtaa ovat utilitaristinen eli kokemuspohjainen hyvinvoinnin käsitys ja uusklassisen taloustieteen hyvinvointikäsitelmä, joka pohjaa mitattavaan hyvinvointiin esimerkiksi bruttokansantuotteeseen (Saari 2011b, 36. 39). Allardtin tärkein tulos on ollut havainto resurssien ja koetun hyvinvoinnin välisen sidoksen puuttumisesta. Allardt pyrki kolmijaollaan integroimaan resurssit ja koetun hyvinvoinnin, mutta niiden osoittautuminen toisistaan riippumattomiksi siirsi hänen tutkimustaan resurssikeskeisemmäksi. (Saari 2011b 43–44.)

Yhteiskunnallista hyvinvointia tutkiessa on tärkeä huomioida ”hyvän yhteiskunnan” vaihteleva määritelmä ja tulkinta. Hyvää yhteiskuntaa voidaan lähestyä empiirisestä eli koetun ja havaitun kautta. Tällöin, jos enemmistö kokee yhteiskunnan olevan hyvä, on tämä Allardtin mielestä validi tulos. Jos taas lähestytään käsitettä tarkoituksena selvittää todellista ihanteen tilaa, joka tarkoittaa uskomusta täydellisen hyvästä yhteiskunnasta, empiirisiä perusteluja ei voida yksinään käyttää. Tällöin on tarkasteltava asiaa laajemmalla ja monialaisemmalla katsantokannalla. Hyvään yhteiskuntaan liitetään vahvasti hyvinvoinnin käsite. (Allardt 1976, 13–14.)

Erik Allardt pitää hyvinvoinnin käsitettä laaja-alaisena ja vaativana sanana. Hyvinvoinnin arvioiminen jossain yhteiskunnassa tai väestössä vaatii todellisen maailman vertaamista toivottuun maailmaan. Haasteena on, että toivotut tilat käsitetään asioiksi, joita voi olla mahdoton saavuttaa. Vaarana on, että havaitun ja toivotun maailman vertaamisesta tulee epärealistista. Hyvinvointia tutkittaessa onkin tärkeä verrata todellisia tilanteita toisiin yhteiskuntiin tai saman yhteiskunnan eri aikoihin. (Allardt 1976, 14–15.)

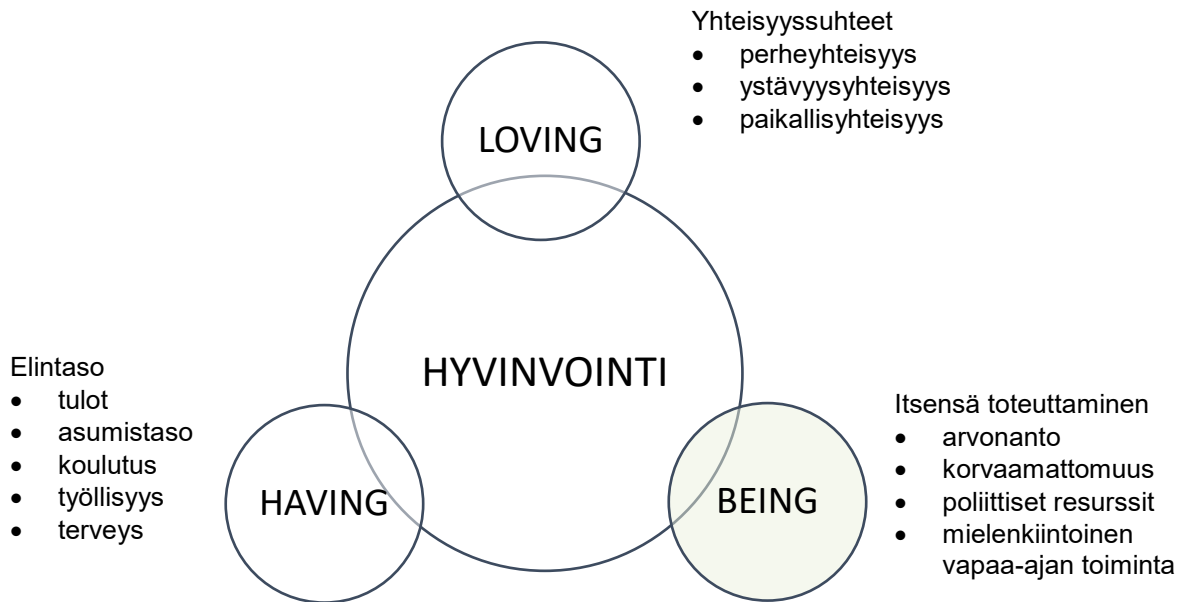
Kuva 1. Maslowin tarvehierarkia

(Maslow 1943, 372-383.)

Hyvinvoinnin toteutumista voi tarkastella Abraham Maslowin tarvehierarkialla (Kuva 1) sekä Erik Allardtin huvinvoinnin kolmijaolla (Kuva 2). Abraham Maslowin (1943) mukaan perustarpeet ovat kuin pyramidi, jossa aiemmat tasot tulee olla saavutettu ennen kuin seuraava tarve on tavoiteltavissa. Pyramidi koostuu alimmasta ylimpään tarpeeseen seuraavasti: fysiologiset tarpeet (ravinto, lämmön tarve), turvallisuuden tarpeet, yhteenkuuluvuuden ja rakkauden tarpeet (ystävyyden, perhe-elämä), arvostuksen tarpeet, itsensä toteuttamisen tarpeet. Fysiologiset sekä turvallisuuden liittyvät tarpeet muodostavat perustarpeet, joita kutsutaan puutostarpeiksi (*deficiency needs*). (Maslow 1943, 372–375) Puutostarpeiden jälkeen, kolme ylintä tarvetta ovat yhteisnimityksellä kehystarpeita eli korkeampia tarpeita. Maslowin mukaan puutostarpeiden saavuttamisen jälkeen ihmisellä alkaa vahvistua kaipuu yhteenkuuluvuuteen ja kiintymykseen. Tämä on esimerkki Maslowin kritisoidustakin käsityksestä alhaalta ylöspäin rakentuvasta hierarkiasta. Allardt puolestaan pitää Maslowin (1943) tarvehierarkian luokkia rinnakkain toimivina ulottuvuuksina, allekirjoittaen kuitenkin elintason (1. fysiologiset tarpeet) ensisijaisuuden hyvinvoinnissa. Perustarpeiden tyydyttämättä jättäminen aiheuttaa Allardtin mukaan huonoja olosuhteita. Allardtin ja Maslowin yhtymäkohta on itsensä toteuttaminen, jota selvittää Allardtin huvinvoinnin kolmijaon kautta, ja jota käytän aineistoni analyysissä. (Maslow 1943, 376; Allardt 1976, 32, 39- 42.)

Kuva 2. Erik Allardtin hyvinvoinnin osatekijät

(Allardt 1976, 50.)

Sosiologi Erik Allardtin jako *having-loving-being* eli elintaso, yhteisyyssuhteet ja itsensä toteuttaminen (Kuva 2), on ohjannut vahvasti suomalaista hyvinvointitutkimusta. Tässä kolmijaossa on niin aineellisia kuin aineettomia ihmisen perustarpeita (Allardt 1989, 3). Elintaso (having) liittyy tarpeisiin, joiden tyydytys on määritelty aineellisten tai ainakin persoonattomien resurssien esiintymisen avulla. Nämä tarpeet liittyvät muun muassa tuloja, asuntoa, terveyttä ja työllisyyttä koskeviin asioihin. Elämänlaatu määritellään aineettomien resurssien, eli inhimillisten suhteiden laadun avulla. Tällaisia ovat esimerkiksi sosiaalisten ja itsensä toteuttamisen tarpeiden tyydytys. (Allardt 1976, 32–33.)

Allardt käyttää resurssin määrittelyyn kahta eri näkökulmaa. Esimerkiksi rauhan, tavaroiden, asunnon ja koulutuksen tarpeiden suhteen tarpeet ovat sellaisia, joiden tyydytys on määritelty aineellisten tai persoonattomien resurssien esiintymisen avulla. Sosiaalisissa tarpeissa resurssit määritellään eri tavalla. Yksilön hallitsemien aineellisten ja persoonattomien resurssien avulla ei voida määritellä kontaktien tarpeen tyydyttämistä. Hyvät sosiaaliset suhteet muodostavat resurssin, jotka kerran muodostuttuaan antavat mahdollisuuden tyydyttää muita tarpeita. Toisin sanoen usein tyydytetyt tarpeet ovat itsessään resurssi, joka ruokkii muiden tarpeiden tyydytystä. Resurssien esiintyminen ei kuitenkaan sisälly kaikkien tarpeiden tyydyttämisen määritelmään. (Allardt 1976, 36.)

Tyydytetyt tarpeet voivat siis usein toimia resurssina, joka auttaa yksilöä tyydyttämään myös muita tarpeita. Esimerkkinä huolista selviäminen säästää energiaa, kylläisyys antaa mahdollisuuden keskittyä muiden tarpeiden tyydyttämiseen sekä suuret tulot, hyvä koulutus ja ihmissuhteet antavat suurelta osin mahdollisuuden muiden tarpeiden tyydyttämiseen. Tärkeää on pohtia, missä määrin jonkun tietyn tarpeen tyydyttäminen on edellytys toisen tarpeen tyydyttämiselle. (Allardt 1976, 36.)

Elintaso tarkoittaa tarpeita, joiden tyydytys on määritelty yksilön omistamisen tai hallitsemien resurssien avulla. Luonnollinen tapa lähestyä elintason operationalisointia ovat fysiologiset tarpeet. Näitä ovat esimerkiksi ravinto, neste, lämpö, ilma ja turvallisuus. Elintason arvojen määrittelyssä on kuitenkin Allardtin mielestä luonnollisempaa ottaa tarkastelun kohteeksi tarpeiden tyydyttämiseen tarvittavat toimintaresurssit. Tämä tarkoittaa sitä, että fysiologisesti määritellyistä tarpeista voidaan siirtyä suoraan laajempaan näkökantaan, sosiaalisten olosuhteitten mukaan. (Allardt 1976, 37, 39.)

Allardtin mukaan elintason arvot ovat ensisijaisia hyvinvoinnissa. Varsinkin useissa maissa, joissa vallitsee suunnaton köyhyys, elintason arvojen saavuttaminen nousee vahvasti esille. Alhainen elintaso vaikuttaa ihmisen käyttäytymiseen ja sosiaaliseen organisaatioon. Tällä Allardt tarkoittaa, että kuolemanvaarassa oleva ihminen pyrkii ensisijaisesti pysymään hengissä ja sama pätee esimerkiksi nälkään. Tietty aineellisten resurssien vähimmäismäärä on edellytys elämälle yleensä, unohtamatta, ettei elintason arvojen toteutuminen ole riittävä ehto rakkauden ja itsensä toteuttamisen tarpeiden tyydyttämiselle. (Allardt 1976, 41.)

Yhteisyysuhteet (loving) tarkoittavat tarpeita, jotka määritellään sen mukaan, kuinka ihminen käyttäytyy suhteessa muihin ihmisiin. Allardt lähtee siitä, että ihmisillä on solidaarisuuden ja toveruuden tarve tai tarve yleensä kuulua sosiaalisten suhteiden verkostoon, missä toisesta pitäminen ja välittäminen tuodaan julki. Kansallista solidaarisuutta voidaan pitää Allardtin mukaan erikoistapauksena. Keskeisintä on, että ihmisellä on rakkauden ja hellien suhteiden tarve, joita hän saa itse osakseen ja osoittaa niitä muille. Vastavuoroinen suhde on symmetrinen. Kun suhteet sisältävät myös rakkauden ilmaisun ja huolenpidon, voidaan puhua yhteisyydestä. On hyvä muistaa, ettei rakkaus merkitse samaa kuin seksuaalisuus, joka luetaan fysiologisiin perustarpeisiin. (Allardt 1976, 37–38, 43.)

Hyvinvointiarvona yhteisyyden tarve voi olla ongelmallinen, sillä monet yhteisyydet edellyttävät muiden ihmisten sulkemisen ulkopuolelle. Myös pienten ryhmien eristäytyminen

vahvaan keskinäiseen solidaarisuuteen voi olla ongelmallista. Allardtin mielestä tärkeää onkin tutkia minkälaiset yhteisyydet eivät estä muiden hyvinvointiarvojen toteutumista. (Allardt 1976, 44–45.)

Allardtin mukaan nykyajan yhteiskunnassa elintason liittyviä arvoja tuskin toteutetaan ilman sosiaalista suunnittelua, joten elintason ylläpitämiseen voidaan sanoa vaikuttavan muut ihmiset. Kuitenkin yhteisyyteen liittyvät arvot edellyttävät spontaaneita prosesseja toteutuakseen. Yhteisyys- ja rakkaussuhteet edellyttävät ymmärrystä, kykyä asettua toisen asemaan eli empatiaa sekä yhteistä kieltä. Yhteisyysuhteet edellyttävät useimmiten pitkäaikaista kielellistä kehitystä yhteisen todellisuuskäsityksen perustaksi. Yhteisyysuhteilla on siis merkittävä merkitys arvioidessa, kuinka hyvinvointi saavutetaan yhteiskunnassa. (Allardt 1976, 45; Allardt 1989, 7.)

3.2 Itsensä toteuttamisen muodot (being)

Itsensä toteuttamista, jonka avulla analysoin aineistoni, pidetään positiivisena, ja Erik Allardtin mielestä se on tärkeä osa hyvinvoinnin toteutumista. Arvoluokkana asia on laaja ja vaikeasti mitattavissa. Itsensä toteuttamista ei voi täsmentää vain yksilön saavutuksilla ja teoilla. Osa ihmisistä tai kulttuureista pyrkii esimerkiksi toteuttamaan itseään saavutusten avulla, osa ei. (Allardt 1976, 38, 46.)

Jotta itsensä toteuttamista hahmottaa paremmin, tulee Allardtin mukaan ajatella sen vastakohtaa vieraantumista. Vieraantumista esiintyy, kun inhimillisiä suhteita arvioidaan vain hyödyn kannalta. Tämä tarkoittaa, että ihmiset ovat vain työvoimaa tai kuluttajia, jolloin ihmiset ovat verrattavissa vaihdettaviin tavaroihin tai koneiden osiin. Vieraantumisen määrittelyyn voidaan liittää jana, jossa vastakkain ovat ehdoton korvattavuus ja korvaamattomuus. Tämä tarkoittaa, että mitä vaikeampaa ihmistä on korvata, sitä enemmän hän on persoona eli yksilö. Vastaavasti mitä helpommin ihminen on korvattavissa, sitä enemmän hän muistuttaa esinettä tai tavaraa. Korvaamattomuutta voi nähdä monissa eri yhteyksissä, perheessä, ystäväpiirissä, organisaatiossa ja töissä. (Allardt 1976, 38, 46–47.)

Allardt on koonnut teoksessaan *Hyvinvoinnin ulottuvuuksia* (1976) neljä osatekijää, jotka hänen mielestään kattavat itsensä toteuttamisen arvoluokan. Arvot ovat yksilön saama arvonanto osakseen (status), yksilön pitäminen persoonana (sisältää tietyn määrän korvaamattomuutta),

yksilön mahdollisuudet osallistua politiikkaan (poliittiset resurssit) sekä yksilön mahdollisuus harrastuksiin ja vapaa-ajan toimintaan (tekeminen). (Allardt 1976, 46–47.)

Arvonanto, eli ihmisen saama arvostus osakseen määritellään nimenomaan arvostuksen ei statuksen kautta. Arvoantoa saavutetaan saamalla kunnioitusta omasta elämäntehtävästä ja elinympäristöstä. Ongelmana on, että hyvinvoinnin osatekijänä arvonanto viittaa yksilölliseen kunniaan ja kunnioitukseen. Allardtin mielestä on mahdollista olettaa kaikkien haluavan henkilökohtaista arvonantoa ja kunnioitusta osakseen asemasta huolimatta. Allardt on myöhemmin nostanut esille vähemmistöpolitiikassa ja kansojen kanssakäymisessä sen seikan, ettei kysymys ole vain yksilöiden tasa-arvosta. On otettava huomioon kokonaisten yhteisöjen ja kansojen tasa-arvon tavoittelu. (Allardt 1976, 48; Allardt 1998, 46.)

Yksilön pitäminen persoonana eli korvaamattomuus, joka määräytyy edellä mainitun korvaamattomuus ja korvattavuus akselilla, voi Allardtin mielestä olla haastavaa tutkija, sillä kattavamman vastauksen varmistamiseksi asiaa pitäisi kysyä muilta kuin asianomaiselta. Allardt kuitenkin pitää korvaamattomuutta tärkeänä hyvinvoinninkategoriana. On tärkeä huomioida, vaikka sanottaisiin ettei kukaan ole korvamaton, että sitä ilmenee jonkinmoisena ja jossakin määrin perheessä, rakkaussuhteessa, työelämässä ja on politiikassa mahdollinen ja haluttukin asia. Jos ihminen kokee olevansa kaikkialla korvattavissa, voi tapahtua vieraantumista ja ihminen alkaa kärsiä siitä. (Allardt 1976, 47; Allardt 1998, 46.)

Poliittiset resurssit eli mahdollisuudet osallistua politiikkaan yhdistyy vieraantumisproblematiikkaan. Siinä keskeisimpiä kysymyksiä ovat ihmisen pystyvyys vaikuttaa itse toimintaansa, elämäänsä ja kohtaloonsa. Ihmisten vaikuttamista omaan kohtaloon ja elämänmenoon kutsutaan kansalaispätevyudeksi. Allardtista tuntuu oikeammalta lähteä yksilön todellisista mahdollisuuksista vaikuttaa tapahtumiin. Ihmisen poliittisia resursseja voidaan luonnehtia mahdollisuuksiksi vaikuttaa elämäänsä, saada ongelmansa käsitellyksi sekä mahdollisuuksiksi vaikuttaa poliittisiin päätöksiin. Allardtin mukaan yksilön mahdollisuudet 1970-luvun yhteiskunnassa olivat melko vahvasti sidoksissa poliittisiin päätöksiin ja siten yksilön poliittisiin resursseihin. (Allardt 1976,49.) Nykyään ihmisen ei tarvitse olla poliittisesti aktiivinen vaikuttaakseen omiin asioihinsa ja elinympäristöönsä. Täten voidaan mielestäni todeta poliittisten resurssien kasvaneen ja monipuolistuneen nyky-yhteiskunnassa.

Yksilön mahdollisuus harrastuksiin ja vapaa-ajan toimintaan on neljäs Allardtin itsensä toteuttamisesen kategoria. Se liittyy vahvasti tekemiseen ja vapaa-ajantoimintaan. Allardtin

mukaan tekemistä hahmotetaan hyvin esimerkiksi työttömyyden kautta. Allardt on myöhemmin lisännyt tähän kategoriaan luonnosta saatavan esteettisen elämyksen sekä luonnossa toimimisen tuottaman ilon. (Allardt 1976,48.) Omassa tutkimuksessani tämä kategoria jää aineiston analysoinnissa pois, sillä tutkin itsenä toteuttamista vaikuttamisen näkökulmasta.

Vuonna 1998 Allardt nosti esiin artikkelissaan, joka käsitteli hyvinvointitutkimusta ja elämänpolitiikkaa, itsensä toteuttamisen olevan riittämätön analysointimuoto ilman identiteetin tarkastelua. Ihmisellä on tärkeä tarve määritellä identiteettiään. Allardtin mukaan monet sosiaalipsykologiset tutkimukset ovat osoittaneet, että jos ihminen ei pysty muodostamaan selkeää kuvaa itsestään, omista kyvyistään ja omista ryhmäjäsenyyksistään, voi se purkautua aggressiivisuutena tai äärimmäisenä passiivisuutena. Identiteetin muodostus ja sen ylläpito ovat näin ollen ihmisen keskeisempiä tarpeita. Tähän sisältyy käsitys omista taidoista, tietoisuus omasta taustasta ja omista ryhmäjäsenyyksistä. (Allardt 1998, 45.)

Allardt myöntää identiteetin olevan laajempi pyrkimys kuin vain itsensä toteuttaminen, joten hän on puhunut asiaan viitattaessa myös ihmisenä olemisesta. Hän myös nostaa esille tarpeen tutkia yksilön oikeuksien lisäksi myös kollektiivisemmasta näkökulmasta. Allardt nostaa esille saamelaisten aseman. Kun he pyrkivät saamaan tunnustusta itsenäisenä ryhmänä, esimerkiksi maan, poronhoidon kun oman saamelaisparlamentin järjestelyissä, vastustaa sitä julmasti tasa-arvoisuuden vaatimusten nimissä Lapissa asuvien lisäksi valtakuntamme poliitikot ja osa eduskuntamme jäsenistä. He eivät ota huomioon saamelaisten olemassa olon perusutuvan edellä mainittuihin erikoisjärjestelyihin. (Allardt 1998, 46-47.)

Identiteetistä käydään myös Stuart Hallin (2002) mukaan vilkasta keskustelu yhteiskuntateorian piirissä, sillä vanhat identiteetit, jotka ovat varsin kauan vaikuttaneet sosiaalisessa todellisuudessa, ovat nyt rappeutumassa. Uudet identiteetit ovat valtaamassa tilaa ja sirpaloittavat modernia yksilöä yhtenäisenä subjektina. ”Identiteettikriisiksiin” kutsuttu tila nähdään osana laajempaa muutosprosessia, siirtäen paikaltaan modernin yhteiskunnan keskeisiä rakenteita sekä prosesseja. Lisäksi muutosprosessi horjuttaa kehikoita, jotka antavat yksilölle vakaita tukipisteitä sosiaalisessa maailmassa. Hall suhtautuu myönteisesti tätä modernia pirstaloituneempaa identiteettiä (Hall 2002, 19–20.)

Sosiologinen subjektin käsite heijastaa modernin maailman kasvavaa monimutkaisuutta sekä tietoisuutta siitä, että identiteetti ei ole autonominen ja itseään kannatteleva, vaan muodostuu

suhteessa ”merkityksellisiin toisiin”. Tämä on sosiologian klassinen käsitys identiteetistä. Identiteetti siis muotoutuu vuorovaikutuksessa minän ja yhteiskunnan kanssa, muotoutuen ja muuttuen jatkuvassa dialogissa ”ulkopuolella” olevien kulttuuristen maailmojen ja niiden tarjoamien identiteettien kanssa. (Hall 2002, 21–22; Talib & Lipponen 2008, 51-52.)

Subjekti, joka ensimmäisessä käsityksessä koetaan olevan yhtenäinen ja vakaa identiteetti, koetaan nykyään pirstoutuneeksi. Subjekti koostuu monista identiteeteistä, jotka voivat olla ristiriidassakin keskenään tai yhteensopimattomia toisiinsa nähden. Myös identiteetit, jotka rakentavat sosiaalisia maisemia ”tuolla jossain” ja jotka takasivat subjektiivisen mukautumisen kulttuurin objektiivisiin tarpeisiin, ovat nykyään murtumassa rakenteellisten ja institutionaalisten muutosten seurauksesta. Nykyisestä identifikaatioprosessista, jolla priorisoimme itsemme kulttuurisiin identiteetteihimme, on tulossa aikaisempaa avoimempaa, moninaisempaa ja ongelmallisempaa. Tämän seurausta on käsitys postmodernista subjektista, joka alkoi, muotoutui 1900-luvun alussa (Talib & Lipponen 2008, 54). Sillä ei ole kiinteää, olemuksellista tai pysyvää identiteettiä, vaan se muotoutuu ja muokkautuu jatkuvasti suhteessa tapoihin, joilla meitä representoidaan tai puhutellaan meitä ympäröivässä kulttuurisessa järjestelmässä. Tämä subjektiivuus määräytyy historiallisesti ei biologisesti. (Hall 2002, 22–23.)

Identiteetti muodostuu monista eri osista, joita ovat ikä, sukupuoli, etnisuus, kyvykkyys, uskonto, kieli, sosiaaliluokka ja maantieteellinen paikka. Nämä kaikki määrittelevät ihmistä. Maantieteellisen paikan korostaminen on huomionarvoista identiteetin muodostamisen yhteydessä. Paikalla, paikkakunnalla tai maalla, jossa henkilö kasvaa tai johon muuttaa, ei ole vähäpätöinen merkitys ihmisen identiteetille. Paikallinen kulttuuri määrittelee kasvatuksen muotoja ja tavoitteita omalta osaltaan. Kasvatuksella on suuri merkitys siihen, minkälaiseksi muodostuu yksilön identiteetti, jonka oletetaan kattavan yksilöllisen ja yhteisöllisen ytimen. (Talib & Lipponen 2008, 78.)

Monikulttuurisuus on kasvatustieteiden tohtorin Mirja-Tytti Talibin (2002, 48) mukaan yhdistävä piirre, sillä sitä on aina syntynyt kulttuurien kohtaamisen seurauksen. Kulttuuri-identiteetti viittaa laajempaan järjestelmään, eikä itsevalittuihin ryhmiin. Kuuluminen tiettyyn kulttuuriryhmään on osa yksilön sosiaalista identiteettiä. Esimerkiksi maahanmuuttajalle sosiaalinen identiteetti voi sisältää identifikaation omaan etniseen ryhmään tai alkuperäiskulttuuriin sekä samalla kuulumisen laajempaan yhteisöön. Kulttuuri-identiteetti ja etninen identiteetti ovat käsitteinä käytetty toistensa synonyymeinä, vaikka niillä on jokseenkin erilainen merkitys. Ihmisen on välillä tärkeä korostaa etnisyyttään, vaikkei haluaisi korostaa

yhteyttä valtioon, josta on lähtenyt. Etninen ja kulttuurinen identiteetti voivat siis olla ryhmäidentiteetin kaksi eri aluetta, mitkä vaihtelevat itsenäisesti. (Talib & Lipponen 2008, 79.)

3.3 Vaikuttamisen osatekijät

Tässä luvussa selvitän ensin vaikuttamisen osatekijöitä, jotka yhdistyvät Erik Allardtin itsenä toteuttamisen poliittisiin resursseihin. Näin ollen vaikuttamista voi pitää hyvinvoinnin osatekijänä. Käsittelen myös valtaa ja sen peilautumista haurauteen. Tuon esille myös marginaalisuuden käsitettä ja sen näkymistä identiteetissä. Nämä osatekijät avaavat käsitystä vaikuttamisesta ja mistä lähtökohdista se ilmenee. Määrittelen myös blogia ja sen roolia vaikuttamiskanavana.

Yleisellä tasolla kansalaisuus käsitteenä viittaa julkisen vallan ja yksilön väliseen suhteeseen. Julkiseksi vallaksi voidaan laskea esimerkiksi valtio, paikallinen hallintajärjestelmä sekä Euroopan unioni. Kansalaisuuteen kuuluu monien keskeisten yhteiskunnallisten oikeuksien toteutuminen, kuten oikeus olla maassa, äänestys-oikeus, kuuluminen koulutuksen ja sosiaaliturvan piiriin, sekä oikeuksiin liittyviä ehtoja ja velvollisuuksia. Kansalaisuutta voi tarkastella myös laajempaan käsitteenä, jolloin siihen kuuluu myös oleskelu oleskeluluvan turvin tai turvapaikanhakijana oleminen. Pohjoismaissa useimmat muodolliset oikeudet ovat sidottu valtion kansalaisuuden sijaan oleskelulupaan ja maassa asumiseen. (Keskinen & Vuori 2012, 9-10.)

Kansalaisuutta tarkastellaan usein myös sosiologi T. H. Marshallin (1950) klassisen kolmijaon mukaan, jossa on eroteltu oikeudellinen, poliittinen ja sosiaalinen kansalaisuus. Sosiaalisesta kansalaisuudesta alettiin puhua muita myöhemmin toisen maailmansodan jälkeen hyvinvointivaltioiden muodostumisen myötä. Sosiaaliseen kansalaisuuteen kuuluu esimerkiksi oikeudet koulutukseen, terveydenhoitoon ja toimeentuloon. Kolmijakoa on kritisoitu siitä, että se keskittyy vain kansalaisuuden muodolliseen ja julkiseen puoleen. Kansalaisuuden määritelmä on laajentunut, esimerkkeinä etnisen monimuotoisuuden ja monikulttuurisuuden lisääntyminen, seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen oikeuksien julkinen vaatiminen ja vammaisten järjestäytyminen. Nämä ovat osaltaan antaneet aiheita syrjinnän vastaiselle aktivismille ja sellaisille kansalaisuuden käsitteille kuten seksuaalinen, intiimi ja kulttuurinen kansalaisuus. (Keskinen & Vuori 2012, 11–12.)

Valtakäsityksiä on monenlaisia. Johanna Kantola (2010, 84) nostaa esille feminististä teoriaa korostavan teorian. Ranskalaiset filosofit Luce Irigaray sekä Hélène Cixous ovat kehittäneet käsitystä, jossa korostuu valta suhteessa itseen, ei vallan käyttäminen suhteessa muihin. Näin ollen he kyseenalaistavat totutut vallan määritelmät eli miehen etusijaa ajavat diskursiiviset ja kulttuuriset järjestelyt. Kantola kutsuu Irigarayn sekä Cixousen käsitettä valtauttavaksi vallaksi, jonka tarkoituksena on ymmärtää, tehdä näkyväksi ja purkaa eriarvoisia valtarakenteita.

Vallan yhdenlaisena vastakohtana on haavoittuvuus. Hyvänä esimerkkinä on 2017 vuonna ilmiöksi noussut #metoo -kampanja, jonka näkyviä aloittajia olivat valkoiset Hollywood näyttelijät. Todellisuudessa tumma amerikkalainen aktivisti Tarana Burke lanseerasi sloganin ”Me too” jo vuonna 2007, tuoden samalla esille tummien naisten kohtaamaa seksuaalista häirintää. #metoo -kampanjaa on kritisoitu siitä, että valkoisella naisella on enemmän tilaa ja valtaa tuoda esille kokemuksia seksuaalisesta häirinnästä. Tämä tuo esille haavoittuvuuden, ja sen kautta kellä on sananvaltaa ja kellä ei. Haavoittuvainen voi olla kuka vaan, kuka vaan voi joutua seksuaalisen häirinnän kohteeksi tai tulla haavoitetuksi muilla tavoin. Haavoittuvuuden käsite poliittisessa keskustelussa ottaa huomioon vallitsevat normit ja peilaa niihin. (Koivunen, Kyrölä & Ryberg 2018, 1-3.)

Yhteiskunnallisessa keskustelussa nostetaan mielestäni esille marginaalisuus ja asetelma valtaväestöstä ja vähemmistöistä. Marginaalisuus on vertaiskuva olla sivussa tai reunalla. Se on aina suhteessa keskukseen, mihin peilaten marginaali edustaa syrjätilaa tai toiseutta. Marginaalit eivät ole automaattisesti ja itsellisesti syrjässä toisistaan vaan nimenomaan syrjässä suhteessa keskuksiin. Keskusten ja marginaalien suhteet ovat myös vääjäämättä valtasuhteita eli poliittisiä suhteita. (Jokinen, Huttunen & Kulmala 2004, 12.)

Kun puhutaan marginaalisuudesta, tarkastellaan sitä usein materiaalisen ja poliittisen ulottuvuuksien kautta. Materiaalisessa tarkastelussa keskitytään hyvän jakamiseen, kun taas poliittisessa näkökulmassa oikeuksien turvaamiseen. Molemmista näkökulmissa on olennaista, kuinka marginaalit sekä marginaalisen ja keskusten väliset suhteet tulevat yhteiskunnassa jäsenellyksi ja ketkä ylipäättään saavat osallistua edellä mainittujen suhteiden määrittelyyn. Kolmas näkökulma tarkastella marginaalisuutta on kulttuurinen näkökulma, joka keskittyy arjen jäsenyyksiin ja jäsenyyksiin. Kulttuurinen näkökulma yhdistyy monin tavoin materiaaliseen ja poliittiseen ulottuvuuteen, mutta on jäänyt usein näiden varjoon. (Jokinen, Huttunen & Kulmala 2004, 9-10.)

Arja Jokisen, Laura Huttusen sekä Anna Kulmalan toimittamassa teoksessa Puhua vastaan ja vaieta annetaan ääni marginaalissa oleville ihmisille itselleen, ja heidät nähdään ja heitä kohdellaan usein marginalisoivien kategorioiden edustajina eikä yksilöinä. Marginaalia ja siihen automaattisesti liittyvää keskustaa (vrt. vähemmistö / valtaväestö) tuotetaan ja uusinnetaan jatkuvasti niin arkipäivässä kuin myös institutionaalisissa käytännöissä. Näiden avulla rakennetaan käsitystä ”meistä” ja ”heistä”. Edellä mainituissa käytännöissä tehdään eroja suhteessa toisiin eli rakennetaan identiteettiä itselle ja muille sekä luodaan käsitystä jokaiselle kuuluvasta omasta paikasta ja siihen liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista. Identiteetin eron tekojen rakennusaineena voi toimia esimerkiksi etninen tausta, sukupuoli ja yhteiskunnallinen asema. (Jokinen, Huttunen & Kulmala 2004, 9-11.)

Identiteetin rakentaminen on yhteydessä valtaan ja mahdollisuuteen osallistua kamppailuun merkityksestä. Heikommassa asemassa tämän kaltaisessa kamppailussa ovat erilaisiin vähemmistöihin kuuluvat henkilöt, sillä heidän äänellensä ei aina anneta samanlaista painoarvoa kuin valtaväestöön kuuluville. Jotta käsitykset keskustasta ja marginaalista eli valtaväestöstä ja vähemmistöistä, eivät muodostu vain keskustasta käsin, on tärkeää pysähtyä kuuntelemaan heitä, jotka ovat valtakulttuurissa määritelty kuuluviksi marginaaliin. Tärkeä on myös huomioida, kuinka he asemoivat itsensä suhteessa valtakulttuurin hegemonisiin tapoihin, jotka määrittävät heidän paikkansa ja identiteettinsä. (Jokinen, Huttunen & Kulmala 2004, 11.)

Kun ihminen pyrkii kyseenalaistamaan häneen kohdistuvia määritelmiä, kieltämään tai muuttamaan niitä toisenlaisiksi, käytetään puhetavasta nimitystä vastapuhe. Se voi olla suoraa tai epäsuoraa sekä käyttää erilaisia keinoja. Oleellista on, että se pyrkii horjuttamaan vallitsevia määrittelytapoja. Puheen vastapuolena toimii vaikeneminen, joka ilmenee Jokisen, Huttusen ja Kulmalan teoksessa kolmessa eri merkityksessä. Ensimmäinen on äänettömyys, jossa marginaaleihin luokitellun henkilön ääni ei tule kuuluksi. Toinen on vaikenemiseen liittyvä kokemus, jossa on vaikea löytää oikeita sanoja kuvaamaan omaa marginaalissa olon kokemusta. Kolmas on itsessään eräänlaista vastapuhetta, jossa kieltäydytään sellaisesta vuorovaikutuksesta, jossa on asetettu vähempiarvoisen keskustelukumppanin osaan. (Jokinen, Huttunen & Kulmala 2004, 11–12.)

Vuoden 2013 Nuorisobarometri, jonka teemana oli nuorten vaikuttajuus, listasi vaikuttamiskanaviksi muun muassa seuraavia asioita: palautteen antaminen palvelusta, adressin tai aloitteen allekirjoittaminen, toimiminen valtuustoissa ja järjestöissä, ostopäätöksillä vaikuttaminen, keskustelutilaisuuksiin tai kokouksiin osallistuminen, taiteen keinoin

vaikuttaminen, osallistuminen mielenosoitukseen, keskusteluun osallistuminen päättäjien kanssa (tarkoituksena vaikuttaa päätöksentekoon) ja poliittisista asioista keskusteleminen sosiaalisessa mediassa tai nettifoorumeilla. Sosiaalisessa mediassa keskusteleminen oli vaikuttamiskanavista seitsemänneksi suosituin. (Myllyniemi 2014, 29.) Sosiaalisesta mediasta on tullut osa jokapäiväistä elämäämme. Turun yliopiston digitaalisen kulttuurin professori Jaakko Suomisen (2013a, 11) mukaan, vaikka itse ei sosiaalisen median palveluita käyttäisi, on niitä koskevia keskusteluita vaikea välttää. Sosiaalinen media on lähes jokaisen suomalaisen arkea, joten voimme kutsua aikakauttamme sosiaalisen median aikakaudeksi.

Omana tutkimusaineistoni toimii kaksi blogia, joiden voidaan sanoa olevan vaikuttamisen muotoja, sillä edellisessä kappaleessa mainittiin Nuorisobarometrissä poliittisista asioista keskustelemisen sosiaalisessa mediassa olevan vaikuttamista. Tutkimani blogit käsittelevät ajankohtaisia ja poliittisia aiheita teksteissään.

Vuonna 2003 blogit nousivat pinnalle. Niiden käyttö oli lisääntynyt, tosin tekniikan ammatti- ja harrastajapiirit pitivät blogeja vanhanaikaisena viestintämuotona. Tähän aikaan blogit toimivat niin tekijänsä ajatusten testauskenttänä kuin lukijoiden houkuttelemisena, esimerkiksi painetun lehden pariin. Viestinnän tutkijan Gray Thompsonin mukaan blogit tarjoavat enemmän mahdollisuuksia osallistumiselle ja keskustelulle kuin muu joukkoviestintä. Hän luonnehtii blogeja myös ajankohtaiseksi ja hetkelliseksi viestinnäksi, joka lisää virtuaalista yhteisöllisyyttä sekä ryhmäytymistä hyvässä ja pahassa. Blogit ovat Thompsonin mukaan myös yleensä yksilöiden kirjoittamia, yksittäisen näkökulman tarjoavia ilmaisukanavia, jotka houkuttelevat säännöllisiä lukijoita muodostaen virtuaalisia yhteisöjä. (Suominen 2013b, 32–33.)

Nopeasti blogien yleistymisen jälkeen alkoi esiintymään kiusaamista ja ”trollaamista”. Vuonna 2004 tulikin voimaan uusi sananvapauslaki (ks. Laki sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä), joka koski verkkosivuja sekä säännöllisesti ilmestyviä verkkojulkaisuja. Blogien viestit ovat sananvapauslain piirissä, jos ylläpitäjällä on mahdollista puuttua viestien sisältöön ennen niiden julkaisemista. Tämä on ensimmäinen kerta, kun viestin kirjoittaja on selkeästi rikosoikeudellisessa vastuussa, mikäli sisältö on esimerkiksi kunniaa loukkaavaa tai muuten asiatonta tai rikollista. Blogin pitäjä voi joutua rikos- tai vahingon oikeudelliseen vastuuseen julkaisemastaan materiaalista. (Saarikoski 2013, 56–57.)

Vuonna 2006 joka viides suomalaisista luki blogeja. Kuitenkin vain n. 2 % bloggasi itse (Hautaniemi, 95). Tilastokeskuksen vuonna 2017 teettämän Väestön tieto- ja viestintäteknikan käyttö -tutkimuksen mukaan edelleen vain kaksi prosenttia kirjoittaa blogia. Blogien lukeminen on ollut kasvussa ja vuonna 2017 niitä luki 42 prosenttia suomalaisista. Naiset ovat aktiivisempia lukijoita (49 %) kuin miehet (36 %). Kaikkein aktiivisin ikäryhmä bloggaamisessa olivat 25–34-vuotiaat, joista omaa blogia kirjoitti viisi prosenttia. (Väestön tieto- ja viestintäteknikan käyttö -tutkimus 2017, Tilastokeskus.)

Aktiivisuus mediayhteisöissä, kuten blogeissa, on seurausta verkkoteknologian helppokäyttöisyyden yleistymisestä. Nyt on helpompi olla aktiivinen ja vuorovaikutuksellinen sisällön kommentoinnilla, muokkaamisella sekä tuottavana kanssatekijänä. Länsimaissa nuoret elävät luontevasti osaa elämäänsä julkisesti verkon eri alustoilla. He tuottavat ja julkaisevat tekstejä, videoita ja kuvia sekä osallistuvat erilaisiin keskusteluyhteisöihin ja jakavat sisältöjä edelleen. Tämän avulla rakentuu minän julkinen representaatio, joka on konkreettisella tavalla osa minäkuvaa ja elämäntarinaa. Tätä minäkuvaa tuotetaan niin itselle kuin muillekin. (Hautakangas & Noppari 2012, 13.)

Esimerkiksi muotiblogit ovat olleet naistenlehtien vastaus verkkojulkaisemisen haasteisiin. Indiedays ja Lily verkkokonseptit osoittavat, kuinka uudenlaisia ammattimaisuuden muotoja syntyy verkon omassa kulttuurissa samaan aikaan, kun erikoisyleisölle ja kohderyhmille suunnattu sisältö siirtyy enenevässä määrin nettiin. Uusien mediakonseptien saama näkyvyys sekä mahdollinen taloudellinen menestys antavat lupauksia soveltaa niitä myös muilla aloilla. Mediakonseptit kehittyvät tällä hetkellä erityisesti lifestylen, bloggaamisen ja kuluttajuuden ympärille. (Hautakangas & Noppari 2012, 163.)

3.4 Tutkimustehtävä ja tutkimuskysymykset

Laadullisessa tutkimuksessa on tärkeää huomioida, että tutkimustehtävä on tehtävä, ei ongelma, jossa kysymykseen etsitään vastausta. Kun ajatellaan tutkimustehtävää tehtävänä, auttaa se vähentämään tutkijan tietoisia ja tiedostamattomia asenteita. Tämä luo tutkijalle mahdollisuuden havainnoida, kun ajatuksissa ei ole tavoitteena ratkaista ongelmaa. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 104–105.)

Oman tutkimukseni koko tutkimusprosessin lähtömotiivi on ollut tutkia monikulttuurisuutta Suomessa ja sen nykytilaa. Aiheen muotoutumiseen meni oma aikansa, mutta lopulta se kirkastui. Tutkimukseni tarkoituksena on tutkia nuoren naisten esiin nostamia huomiota kulttuurisen appropriaaation kontekstissa, sekä miten Erik Allardtin hyvinvointiteorian kolmijaon itsensä toteuttaminen näyttäytyy tutkittavieni vaikuttajuudessa. Tarkastelen aineistoani kulttuurisen appropriaaation määrittelyn ja ilmenemisen lisäksi, itsensä toteuttamisen arvojen: arvonannon, korvaamattomuuden, poliittisten resurssien sekä identiteetin kautta. Aineistoni koostuu Koko Hubaran ja Petra Laitin blogeista, joissa he käsittelevät vähemmistöjen ja eritoten kulttuuri- ja kansalaisvähemmistöjen asemaa. He molemmat kertovat blogeissaan olevansa taustaltaan monikulttuurisia. Yhteistä heille on vähemmistöjen puolustaminen Suomessa, jonka kansalaisia he molemmat myös ovat.

Tutkimukseni tarkoituksena on kulttuurisen appropriaaation määrittelyn tarkastelu, sekä sen negatiiviset vaikutukset vähemmistöihin. Erik Allardt nostaa esille identiteetissä, jonka hän on myöhemmin lisännyt itsensä toteuttamisen arvoon, yksilön ja kollektiivin oikeudet (Allardt 1998, 46-47). Nämä eivät aina toteudu vähemmistöjen kohdalla, joten kulttuurinen appropriatio on yksi hyvinvointiin vaikuttava tekijä. Tarkoitukseni on tarkastella bloggarien hyvinvointia itsensä toteuttamisen kautta, sillä se yhdistyy vaikuttajuuteen sen osatekijöiden kautta. Yksilön mahdollisuudet osallistua politiikkaan eli poliittiset resurssit ovat yksi konkreettinen itsensä toteuttamisen vaikuttajuus muoto. Blogeissa on kommentoitu reaaliaikaisia tapahtumia ja politiikkaa, joten niitä voi pitää yhtenä vaikuttamisen kanavana.

Tutkimukseni tutkimuskysymyksinä toimi:

1. Mitä asioita ko. bloggarit nostavat esiin vaikuttamistyössään kulttuurisen appropriaaation kontekstissa?
2. Millaisia kulttuurisen appropriaaation negatiivisia vaikutuksia vähemmistöihin he tuovat blogeissaan esiin?
3. Mitä vaikuttaminen heille merkitsee itsensä toteuttaminen kontekstissa?

4. TUTKIMUKSEN AINEISTO, MENETELMÄT JA TOTEUTUS

Tässä luvussa käsittelen ensin aineistoni hankintaa, jonka jälkeen esittelen aineistoni analyysiä. Olen käyttänyt abduktiivista eli teoriasidonnaista aineiston analyysiä. Lopuksi pohdin tutkimukseni tutkimuseettisiä kysymyksiä.

4.1 Aineiston hankinta

Laadullisen tutkimuksen aineisto voi olla yksityisiä dokumentteja tai joukkotiedotuksen tuotteita. Yksityisillä dokumenteilla tarkoitetaan muun muassa puheita, kirjeitä, päiväkirjoja, muistelmia ja sopimuksia. Joukkotiedotuksen tuotteilla tarkoitetaan sanoma- ja aikakausilehtiä, elokuvia ja radio- ja tv-ohjelmia. Jouni Tuomi ja Anneli Sarajärvi listaavat mielipidekirjoitukset joukkotiedottamiseen. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 96–97.) Blogitekstien sijoittaminen vain toiseen kategoriaan on haastavaa. Blogit ovat julkisia eli sopisivat joukkotiedottamiseen, mutta toisaalta ne voidaan kirjoittaa henkilökohtaisesti kuin päiväkirja tai yksityinen dokumentti. Päätin valita blogitekstit aineistokseni, sillä oletukseni oli, että blogien kautta pääsen tarkastelemaan vaikuttamista ja kulttuurista appropriaatiota. Blogien päiväkirjamaisuus tuo teksteihin henkilökohtaisen sävyn, jolloin bloggajien aihevalinnat ovat oletettavasti omakohtaisia tai heidän elämäänsä liittyviä. Juuri tämä henkilökohtaisuus tuo aineistoon laadullisen tutkimuksen empiirisyyttä.

Blogitekstien sijaan olisin voinut hankkia aineistoni haastattelemalla. Haastattelun vaaroiksi voi laskea sen jääminen liian lyhyeksi ja näin ollen on mahdollisuus, ettei aineisto kerro tarpeeksi tutkittavasta ilmiöstä (Tuomi & Sarajärvi 2002, 86). Blogitekstien avulla sain vapaamman aikataulun, kun ei tarvinnut sopia haastatteluajoja tai miettiä haastattelun mahdollisia kustannuksia.

Aineiston hankinnassa ensimmäinen vaiheeni oli valita käytettävät blogit. Selasin ja luin useita blogeja, joita etsin hakusanoilla: *monikulttuurisuus*, *vähemmistö*, *saamelaisuus*, *Suomen romani*, *kaksoiskansalaisuus*. Erilaisten ja tarpeeksi kattavien blogien löytämien oli yllättävän haastavaa ja luinkin useita blogeja eri verkkopalvelusta. Blogeja, joissa käsiteltäisiin kulttuurista appropriaatiota, oli vaikea löytää, koska usein aihetta oli käsitelty vain yhdessä

kirjoituksessa tai sitten kirjoittaja oli valtaväestöön kuuluva. Tietoinen tarkoitukseni oli etsiä vähemmistöön kuuluvia kirjoittajia, vaikka en tutkikaan kulttuurisen appropriaation kokemusta, halusin aineistooni henkilöitä, jotka ovat sitä mahdollisesti kokeneet.

Minulla oli aineiston etsimisen lopetettuani ensin viisi blogia, joista karsiutui kolme pois. Karsiutuneet blogit olivat joko huomattavasti vanhempia tai niissä ei käsitelty yhtä blogitekstiä lukuun ottamatta vaikuttamista tai kulttuurista appropriaatiota. Blogit, joiden sisällöntuotto oli loppunut vuosia sitten, oli jätettävä aineistostani pois, sillä en ollut varma blogin pitäjän yhteystiedoista ja seuraako hän enää kommenttikenttään jätettyjä yhteydenottoja.

Valitsin siis kaksi blogia, joiden ylläpitäjiin otin sähköpostilla yhteyttä. Petra Laitin yhteystiedon sain hänen blogistaan ja Koko Hubaran yhteystiedot löysin hänen uudesta Ruskeat tytöt- nettisivuilta, johon hän siirtyi blogin lopettamisen jälkeen. Vaikka blogit ovat julkisia, on niiden sisältö hyvin henkilökohtaista, joten luvan kysyminen on tutkimuseettisesti välttämätöntä. Lähettämäni yhteydenoton olen liittänyt työni loppuun (Liite 2 & Liite 3).

Tämän blogin tarkoitus on ottaa haltuun mediatilaa, joka perinteisesti on ollut varattu valkoisille ihmisille tai heidän keksimilleen narratiiveille rodullistetuista ihmisistä. (Hubara 9.4.2015)

Aineistonani toimii Koko Hubaran Ruskeat tytöt blogi, joka toimi Trendi aikakauslehden Lily.fi verkkoyhteisön alla. Ruskeat Tytöt blogi toimi 14.2.2015- 3.3.2017. Koko Hubaran blogikirjoituksia Ruskeat Tytöt blogissa on yhteensä 111 kappaletta. Koko Hubara on Ruskeat tytöt- blogin sekä Ruskeat tytöt verkkomedian perustaja. Hän on toimittaja, vapaa kirjoittaja ja kääntäjä². Hän lisää bloginsa tavoitteeksi haastaa suomalaisuuden määritelmä, etenkin mediassa, osallistua keskusteluun rasismista ja olla mukana määrittelemässä mitä se on, sekä kertoa omaa elämäntarinaa ja havaintoja ruskeuden kontekstista. (Koko Hubara 23.3.2015.)

Tämä teksti pyrkii raottamaan verhoa siihen, mitä vähemmistöön kuuluva voi lausuntonsa takia kokea. (Petra Laiti 6.5.2018.)

Toisena aineistonani toimii Petra Laitin kotisivuilla olevat kirjoitukset ajalta 2.2.2016-25.2.2019. Aikajaksolle sisältyy 36 kirjoitusta. Kolme saamenkielistä kirjoitusta ja yksi englanninkielinen. Petra Laiti toimii Suomen Saamelaisnuoret ry:n puheenjohtajana. Blogi on

² LIKE KUSTANNUS Oy <https://like.fi/kirjailijat/koko-hubara/>
Ruskeat Tytöt <https://www.ruskeattytot.fi/contact>

syntynyt tarpeesta osallistua julkiseen keskusteluun, sekä tarkoituksena tuoda saamelaisnäkökulmaa ajankohtaisiin keskustelunaiheisiin ja huomauttaa sen puuttumisesta yhteiskunnallisissa diskurssissa³.

Blogit ovat hyvin kantaa ottavia ja molemmilla kirjoittajilla on selvä agenda tuoda esille epäkohtia. Blogeista nousee esille kokemuksia muun muassa rasismista, syrjinnästä ja valitsemastani tematiikasta kulttuurisesta appropriatiosta. Vaikuttaminen on toinen pääteemani, sillä blogikirjoitukset ovat julkisia ja oletan niiden tarkoituksena olevan herättää keskustelua. Myös haastaakseen pohtimaan ja tiedostamaan vallitsevaa yhteiskuntaa paremmin on lisättävä tietoisuutta. Petra Laiti on kirjoittanut blogissaan seuraavaa:

Ylivoimaisesti eniten minulta kysytään, mistä löytää tietoa alkuperäiskansoista. Vastuu näiden tietojen jakamisesta ei kuitenkaan ole niillä, joiden kansoja, sukuja ja perhettä on assimiloitu, pahoinpidelty ja tapettu sillä välin, kun valtaväestö on voinut katsoa pois päin. Vastuu on niillä, joilla on nyt valta opettaa niistä. Ennen sen vastuun kantamista on vaikea muuttaa mitään muutakaan. Mikään ei nimittäin vielääkään estä suomalaista sysäämästä vastuuta pois harteiltaan ja väittää että koko juttu olisikin omaa syytä. (Laiti 2018.)

Tiedostan kuuluvani valtaväestöön, ja haluankin osaltani tuoda esille teoreettista keskustelua, jota käydään hyvinvoinnin ja kulttuurisen appropriatian kentällä. Edellä kuvatun vastuunkannon velvoittamana haluan tuoda julki tieteellistä argumentointia kulttuurisesta appropriatiosta sekä vaikuttajana toimimista hyvinvoinnin avulla tarkasteltuna. Tarkoitukseni on tuoda tutkimuksessani esille Suomen monikulttuurisuuden moninaisuus ja tämän takia valitsin blogikirjoittajat, jotka keskittyivät monikulttuurisuuden ilmenemiseen Suomessa. Elina Valovirran mukaan myös Suomalaisen monikulttuurisuuden moninaisuuden huomioon ottaminen osana tutkimusta laajentaa yksipuolista kuvaa Suomessa asuvia naisia kohtaan (Valovirta 2010, 97).

Rajaan tutkittavani nuoriksi aikuisiksi. Blogien kirjoittamisen aikaan tutkittavani ovat olleet 19–33 -vuoden ikäisiä. Robert Havighurstin on nimennyt 18–35-vuotiaat nuoriksi aikuisiksi heidän kehitystehtäviensä mukaan. (Havighurst 1982.) Psykologian professori Jeffrey Jensen Arnett ottaa huomioon myös nykynuorten pitkittyneen nuoruuden ja siirtyneen aikuisuuden. Hän käyttää termiä *emerging adulthood* (oma suomennos: muotoutuva aikuisuus). Se kuvaa

³ <https://petralaiti.com/>

nuoruuden ja aikuisuuden välistä elämänvaihetta. Arnettin ja Havighurtin mukaan aikuisuuden rooliin kuuluu muun muassa elämänkumppanin löytäminen, perheen perustaminen ja työuran luonti. Aikuisuuteen siirtyminen on myöhästynyt ja osalla nuorista on Arnettin mukaan ”kyllä, mutta ei vielä” asenne aikuisuuteen. Jokainen tekee yksilölliset valintansa, kuitenkin yhdistävänä tekijänä toimii nykynuorilla vapaus. (Arnett 2015, 5-7.)

Tutkittaessa naisia voidaan puhua tyttö- tai naistutkimuksesta. Tyttö tutkimus on monitieteellinen tutkimussuuntaus, jossa on feministisiä metodologioita eli naistutkimukselle ominaisia teorioita. Tyttö tutkimuksen kohdejoukon ikä ei ole tarkasti rajattu ja osaa tutkittavista voidaan kutsua nuoriksi naisiksi. (Ojanen 2011, 10–11.) Tämän takia tutkimustani voidaan pitää tyttö tutkimuksena ja näin ollen sen kohdejoukko on vähemmän tutkittu asettuessaan ikäjakauman yläpäähän.

4.2 Aineiston analyysi

Aloitin kokoamalla Petra Laitin sekä Koko Hubaran blogitekstit Word-tiedostoksi. Fonttina toimi Times New Roman ja fonttikokona 12, riviväli oli 1.5. Aineistoa tuli Laitin blogista 114 liuskaa ja Hubaran 294 liuskaa. Luin aineistoa moneen kertaan ja alleviivasin ensin kohtia, joissa käsiteltiin kulttuurista appropriaatiota, sen jälkeen vaikuttamista ja viimeiseksi hyvinvointia.

Aineiston analyysia voi tarkastella induktiivisesti eli yksittäisestä yleiseen tai deduktiivisesti yleisestä yksittäiseen. Kolmantena vaihtoehtona, jota myös minä käytin, on abduktiivinen päättely. Tässä teorianmuodostus on mahdollista silloin, kun havaintojen tekoon liittyy jokin johtolanka tai -ajatus. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 107.)

Tampereen yliopiston dosentin Jari Eskolan mukaan aineiston voi jakaa aineistolähtöiseen, teoriasidonnaiseen ja teorialähtöiseen analyysiin. Aineistolähtöisessä analyysissä tarkoituksena on luoda tutkimusaineistosta teoreettinen kokonaisuus, kun taas teorialähtöisessä nojataan suoraan johonkin teoriaan, malliin tai auktoriteetin esittämään ajatteluun. (Eskola 2018, 212–213; Tuomi & Sarajärvi 2002, 108.) Omassa aineistoni analyysissä käytin nimenomaan abduktiivista eli teoriasidonnaista aineiston analyysiä. Aineistonani toimi kaksi blogia, jotka käsitelivät osaltaan kulttuurista appropriaatiota. Johtoajatukseksi oli siis käsitellä aineistoa kulttuurisen appropriaation ja Erik Allardtin hyvinvoinnin kolmijaon itsensä toteuttamisen kautta antaen tilaa aineistolle.

Teoriasidonnainen eli abduktiivinen analyysi on menetelmä, jossa teoria voi toimia apuna ilman, että analyysi pohjautuisi suoraan teoriaan. Analysoidessa valitaan analyysiyksiköt aineistosta. Erogen aineistolähtöisestä analyysissä aiempi tieto ohjaa tai auttaa analyysiä ehkä eklektisestikin eli yhdistelee vaikutteita eri suuntauksista ja teorioista. Analyysissa on tunnistettavissa aikaisemman tiedon vaikutus, mutta sen tiedon merkitys ei ole teoriaa testaavaa, vaan pikemminkin uusia ajatusuria avaavaa. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 108–109.)

Teoriasidonnaisessa analyysissa tutkimuksen aineistoa voidaan kerätä hyvinkin vapaasti. Aineistoa analysoidessa lähdetään liikkeelle aineistolähtöisesti, mutta analyysin loppuvaiheessa otetaan mukaan analyysia ohjaavaa teoriaa. Tämä oli omassa työssäni Allardtin kolmijaon itsensä toteuttaminen. Ajatteluprosessin aikana tutkijalla vaihtelevat aineistolähtöisyys ja valmiit mallit. Näitä pyritään yhdistämään pakolla, puolipakolla sekä välillä hyvinkin luovasti. Yhdistelyn tuloksena voi syntyä jotain aivan uutta. Tulkinnallisessa perinteessä tavoitellaan “puhdasta” fenomenologista päättelyä, tällöin ideaalitulanteessa päättely ei tapahdu teoriasidonnaisesti tai abduktiivisesti. Postmodernissa tutkimuksessa teoriasidonnainen analyysi nähdään toimivana päättelyn muotona. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 109–110.)

Tutkimuskohteeni oli hyvin arvolatautunut ja minun oli tiedostettava asemani valtaväestöön kuuluvana tutkijana koko tutkimusprosessin ajan. Joten puhtaan aineistolähtöinen analyysini ei voinut olla, sillä tiedostin mahdolliset teoriat ja arvot taustalla. Olin valmiiksi rajannut aineiston tarkastelun kolmeen teemaan: kulttuurinen appropriaatio, sen negatiiviset vaikutukset ja itsensä toteuttamisen muodot.

Pelkistin aineistoa jättämällä tarkastelun ulkopuolelle blogitekstit, jotka olivat saamenkielisiä tai joissa oli vain kuvia. Analyysissä keskityin vain kirjalliseen aineistoon, jättäen muutenkin kuva- ja videomateriaalit analyysini ulkopuolelle. Luin ensin Petra Laitin blogin aineiston ja nostin tutkimushavaintoja kolmen teemani alle. Tämän jälkeen luin Ruskeat tytöt blogin aineistoa. Kun molemmat aineistoni olin käynyt läpi nostamiani ilmauksia aineistosta oli 10 liuskaa.

Teemoittelun tarkoituksena oli jakaa aineistoa eri teemoihin. Tarkoitus oli tutkia, mitä aineistossa on sanottu kustakin teemasta. Kyse oli laadullisen aineiston pilkkomisesta ja ryhmittelystä eri aihepiirien mukaisesti. Ryhmittely antoi mahdollisuuden vertailla tiettyjen teemojen esiintymistä aineistossa. Aineisto voidaan ryhmitellä laaja-alaisesti ennen varsinaista

teemoittelua ja sen jälkeen aineistosta aletaan etsiä varsinaisia teemoja. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 105–107.)

Aineistoa analysoidessa aloitin alkuperäisten ilmauksien pelkistämisestä eli redusoinnista. Tällä saadaan aineistoa paremmin klusteroitua, jossa samaa ilmiötä kuvaavat ilmaukset listataan allekkain eli ryhmitellään. Listasin toisin sanoen kaikki kulttuurista appropriaatiota käsittelevät alkuperäiset ilmaukset erilliseen taulukkoon, jossa kirjoitin jokaisesta ilmauksesta pelkistetyn ilmauksen. Nämä pelkistetyt ilmaukset ryhmittelin ja jaoin alaluokkiin. Luokittelun tarkoituksena oli tiivistää aineistoa. Alaluokan jälkeen siirryin aineiston abstrahointiin. Tämä tarkoittaa käsitteellistämisestä ja alkuperäisilmauksista edettävään teoreettiseen käsitteistöön ja johtopäätöksiin. Ryhmittelin aineistoa vielä yläluokkiin ja tiivistäen vielä pääluokkiin. Aineistossani oli siis kolme teemaa: kulttuurinen appropriaatio, kulttuurisen appropriaation negatiiviset vaikutukset ja itsensä toteuttaminen. Näiden jokaisen alla oli useita pääluokkia, jotka syntyivät aineiston analyysistä. Tein jokaisesta teemasta kaksi taulukkoa, ensimmäisessä oli alkuperäiset lainaukset ja niistä tehdyt pelkistetyt lainaukset. Toisessa taulukossa oli pelkistetyt lainaukset, alaluokka, yläluokka ja pääluokka. Tämän jälkeen jaottelin pääluokat tutkimuskysymysteni alle. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 122–125.)

4.3 Tutkimuseettiset kysymykset

Tutkijalla on erilaisia positioita ja niitä tuottavat esimerkiksi sukupuoli, ikä, seksuaalinen suuntautuminen, sosioekonominen status sekä sijoittuminen etnisiin ja/tai rodullistettuihin ryhmiin tai hierarkioihin. Tutkijan tulee olla tietoinen omasta asemoitumisestaan ja sen vaikutuksista tutkimuksen kulkuun ja sen tuloksiin. Tutkimusten vaatimuksena on reflektiivisyys, jotta tulos ei vääristy. Valkoisuus nousi esille omassa työssäni ja se määrittyi paitsi ihonvärin myös yhteiskunnallisen valtasuhteen kautta. (Rastas 2005, 94–95.)

Aineiston analysoinnin haasteita ovat yleisesti hyväksytyt periaatteet havaintojen vahvasta teoriapitoisuudesta. Ajatus, ettei ole olemassa objektiivista havainnointia, estää havaintojen ”puhtauden”. Aiemmin käytetyt käsitteet, tutkimusasetelma ja menetelmät ovat tutkijan asettamia ja vaikuttavat aina tuloksiin. Tämä on ensisijaisen tärkeää itselle ymmärtää omassa tutkimuksessani. Fenomenologis-hermeneuttisessa perinteessä edellä mainittu ongelma pyritään välttämään kirjoittamalla auki etukäteen kaikki omat ennakkokäsitykset ilmiöstä eli

tehdä ontologinen erittely. Tärkeää on tiedostaa omat ennakko-oletukset koko analyysiprosessin ajan. (Tuomi & Sarajarvi 2002, 109.)

Eettiseen pohdintaan ennen aineiston analyysia ja analysoidessa olin tuonut itselleni tietoiseksi oman asemani. Itse identifioiduin valkoiseksi suomalaiseksi naiseksi, joka kuuluu valtaväestöön. Lähtökohtani oli analysoida blogeja, joiden kirjoittajat todennäköisesti identifioivat itsensä eri tavalla. Valkoisuus ja varsinkin mustuus ei ole vain ihonväri vaan kulttuurinen identiteetti, jossa valtasuhteet ovat erityisesti esillä. Länsimaalainen valkoinen nainen on hyvin etuoikeutetussa asemassa verrattuna tummaan naiseen. Tämän tiedostaminen, sekä valtaväestön suhde vähemmistöihin on asia, jonka olen pitänyt mielessä koko tutkimusprosessin ajan. Oman etuoikeutetun aseman tiedostaminen ja omien arvojen syntyperän ymmärtäminen on ollut tärkeää, jotta voin tarkastella aineistoani mahdollisimman neutraalisti.

Sosiaalipoliitikko Juho Saaren mukaan hyvinvoinnin tutkiminen on väistämättä arvosidonnaista, vaikka siinä pyritään ymmärtämään kohdetta rationaalisen tieteenihanteen mukaisesti. Käytännössä tutkimuksen ja sen kohteen valinnasta lähtien tutkijan sekä rahoittajan omat arvostukset vaikuttavat tutkimukseen. Esimerkiksi poliittiset arvostukset usein heijastavat yksilön tai hänen viiteryhmänsä intressejä. Saari nostaa esille esimerkkeinä johonkin seksuaaliseen vähemmistöön kuuluvat, joiden edustajien intresseinä on korostaa systemaattisesti ”heteronormatiivisuuden” aiheuttamia hyvinvointivajeita omalle ryhmälleen. Toisena esimerkkinä suurituloisten ryhmän edustajat, joille on perusteltua siirtää huomio muualle kuin taloudellisen eriarvoisuuden syiden, prosessien ja seurauksien tutkimukseen. (Saari 2011a, 12–13.)

Eettisten arvostusten esittäjä taas pyrkii irrottautumaan omasta edustaan sekä arvioimaan kohdettaan puolueettomasti ikään kuin sivullisena havainnoijana. Tämän kaltaiseen arvottamiseen kuuluu usein eri teemojen arvottaminen hyvinvoinnin kannalta tärkeysjärjestykseen. Tämän kaltainen eettisten arviointien vertailu luo pohjaa hyvinvoinnin systemaattiselle analysoinnille. Tämän kaltaisiin eettisiin arvostuksiin perustuu useimmat hyvinvointi-indikaattorit. (Saari 2011a, 12–13.)

Itse olen koko ajan tiedostanut, että tutkin nuoria naisia vaikuttajina kuuluun myös itse nuorten naisten kontekstiin. Oma työtäni ei ohjannut rahoittajat vaan oman ymmärryksen lisääminen. Halusin työni kautta oppi lisää naisten asemasta ja roolista sekä kulttuurisesta appropriatiosta.

Kulttuurien omimista voi olla vaikea hahmottaa, jos ei kuulu mihinkään vähemmistöön, jonka kulttuurista otetaan piirteitä muiden kuin heidän käyttöönsä. Aktivistit Warda Ahmed tiivistää kulttuurien appropriatian hyvin ”Toiseuttava ja virheellinen kulttuurikuvaus ja henkilöahmojen epätodellisuus näkyy selvästi vain meille ei-valkoiselle kulttuuriväelle.” Ahmedin mukaan on tärkeää tunnistaa kuka ottaa haltuun asioita, minkälaisessa historiallisessa viitekehityksessä ja miksi sekä miten se vaikuttaa käsityksiin, asenteisiin ja ylläpitää edelleen syrjintää. (Ahmed 2016, 47). Tutkimukseni tarkoitus oli havainnoida kuinka Petra Laitin ja Koko Hubaran blogeissa nousee esille kulttuurinen appropriatio sekä sen ja vaikuttamisen heijastuminen hyvinvointiin. Olen tietoinen kokemuksen olevan yhteydessä hyvinvointiin. Tämän takia tulkitessani aineistoani, minulla on ollut raameina Erik Allardtin hyvinvoinnin teoria.

Tutkijat Jari Luomanen ja Pirjo Nikander (2017, 290–291) ovat koonneet taulukon, jossa käydään kaikki haastattelututkimukselle ominaiset vaiheet läpi. Tätä voi myös soveltaa tietyn osin blogikirjoitusten tutkimiseen. Tutkimuksen suunnitteluvaiheessa on käytävä läpi tutkimuksen eettiset perusperiaatteet. Tämän jälkeen on tutkimuksen kohderyhmän merkityksellistäminen eli omien mielikuvien ja käsitysten kyseenalaistaminen sekä mahdollisimman kokonaisvaltaisen käsityksen hankkiminen tutkittavasta aiheesta. Ennen aineiston analyysia on pohdittava aineiston luvan pyytäminen, johon itse olin päätenyt. Tutkimuksesta raportoidessa tulee pohtia raportointityyliä, valittuja käsitteitä ja käytänteitä sekä omaa suhdettaan tutkimuksen teemoihin. Näiden miettiminen ja esiintuominen on tärkeää lopullisessa kirjoitustyössä sekä esiintymisessä. (Luomanen & Nikander 2017, 290–291.)

Kotisivut ja blogit voidaan nähdä julkaisuina, jotka useimmiten saavat tekijänoikeudellista suojaa. Näin ollen niihin tulee viitata virallisten ohjeiden mukaan. Kotisivujen, blogien tai verkkopäiväkirjojen tutkiminen ei edellytä lupaa kyseisten sivujen tekijöiltä. Kuitenkin on tapauskohtaisesti pohdittava verkossa esiintyvien henkilöiden anonymisoinnista. (Kuula 2011, 188–189.) Omassa tutkimuksessa tutkittavien anonymisointi olisi ollut haastavaa, sillä saamelaisia tai monikulttuurisuudesta suomeksi kirjoittavia naisia on Suomessa vähän. Blogikirjoittajat esiintyvät nimimerkin sijaan omalla nimellään, mikä mielestäni velvoitti kysymään aineiston käyttöön luvan. Aineistoon viitattaessa käytin myös kirjoittajien omia nimiä, sillä nimimerkkien tai muiden anonymisointimenetelmien käyttö olisi ollut hankalaa. Vaikka olisin anonymisoinnut tutkittavani, heidät olisi ollut helppo jäljittää julkisen aineiston takia. Tästä syystä kirjasin tulososiossani lainausten perään kirjoittajan ja viitattavan blogikohdan

päivämäärän. Tämä lisäsi luotettavuutta tutkimukselleni, sillä sen avulla pystyin läpinäkyvämmiin tarjoamaan luotettavia päätelmiä ja lisäksi lukija voi itse käydä lukemassa lainauksen kontekstin blogikirjoituksessa.

Yksi iso tutkimukseni eettinen kysymys liittyi internet lähtöisen aineiston luotettavuuteen. Internetissä julkisen ja yksityisyyden raja muuttuu helposti häilyväksi. Tekijä voi myös koska tahansa muokata sivustonsa aineistoa. Arja Kuula on listannut eettisiä kysymyksiä internet-tutkimukseen, joiden avulla voi varmistaa paremmin tutkimuksen eettisen tarkastelun. Olen koonnut eettisistä kysymyksistä taulukon, johon olen koonnut oman aineistoni lähtökohdan ja eettiset seikat (Liite 1) Tämän taulukon pohjalta arvioin aineistoni luotettavuuden tarpeeksi korkeaksi, sillä sain vastattua eettisyyden kannalta positiivisin tuloksia esitettyihin kysymyksiin.

Tutkimukseni läpinäkyvyyden takaamiseksi haluan nostaa esille omat motiivini tälle tutkimukselle. Monikulttuurisuus on teema, joka on kiinnostanut minua koko opintojeni ajan. Työskentelen nuorisoalalla ja haluan osaltani tuoda monikulttuurisuuden monimuotoisuutta esille. Tämän takia halusin tehdä työn, jossa tuon kulttuurisen appropriaaation teoreettista keskustelua kootusti esille. Vaikka tiedostan tutkijan roolini suhteessa tutkittaviin, halusin tehdä tutkimuksen nimenomaan nuorista naisista, sillä heitä on tutkittu verrattain vähän. Tutkimieni henkilöiden blogeja en ollut ennen tutkimustani lukenut, joten työhöni ja tekstien analyysiin ei vaikuta niiden ilmestymishetkien mahdolliset kohut tai muu yhteiskunnallinen keskustelu.

5. TUTKIMUSHAVAINNOT

Tutkimushavainnoissa selvitän, mitä asioita ko. bloggarit nostavat esiin vaikuttamistyössään kulttuurisen appropriaaation kontekstissa, millaisia kulttuurisen appropriaaation negatiivisia vaikutuksia vähemmistöihin he tuovat blogeissaan esiin ja mitä vaikuttaminen heille merkitsee itsensä toteuttaminen kontekstissa. Tarkastelen havaintojani aineiston analysoinnin pohjalta peilaten tutkimaani teoriaan.

5.1 Kulttuurisen appropriaaation ilmeneminen

Ensimmäisenä keskityn vastaamaan tutkimuskysymykseeni, mitä asioita tutkimani Koko Hubaran Ruskeat tytöt ja Petra Laitin blogit nostavat esiin vaikuttamistyössään kulttuurisen appropriaaation kontekstissa. Aineistosta nousi kolme teemaa, jotka ovat: kulttuurisen appropriaaation määrittely, sen näyttäytyminen sekä valtaväestön suhtautuminen ja vuorovaikutus kulttuurisen appropriaaation kanssa.

Ensimmäinen teema käsittelee kulttuurisen appropriaaation määrittelyn vaikeutta.

Se, että minulla ei ole edes antaa tähän suomenkielistä esimerkkiä, on ongelman ydin. (Koko Hubara 10.2.2016.)

Niin aineistostani kuin tutkimukseni teoriaosiestakin nousi esille kulttuurisen appropriaaation yhtenäisen ja yleisesti hyväksyttävän määritelmän puuttuminen. En löytänyt yhtenäistä suomenkielistä määritelmää sanoille kulttuurinen omiminen tai appropriaaatio. Kulttuurista omimista käsitellään huomattavan suuressa määrin taiteen konseptissa. Suomen Nykytaiteen museo on avannut sanastossaan appropriaaation tarkoittavan jonkin asian omaksi ottamista (Nykytaiteen sanasto Kiasma). Teoreettisesti hyväksytyt termistön puuttumien suomenkielestä johti siihen päätökseen, että olen työssäni käyttänyt omimisen tilalla sanaa appropriaaatio.

Englannin kielessä appropriaaatio määritellään epäasiallisen ja tiedostamattomuuden (*unacknowledged*) kautta, nämä eivät kuitenkaan ole yksiselitteisiä termejä ja lisäksi ne sisältävät tulkinnanvaraa. Oxfordin yliopiston ylläpitämässä sanakirjassa otetaan kuitenkin kantaa appropriaaation toteuttajan olevan tyypillisesti hallitseva osapuoli. Oxford on selittänyt käsitettä luovien sekä taiteellisten muotojen, teemojen tai käytäntöjen omaksumisena kulttuuriryhmältä toiselle. Yliopisto ottaa myös kantaa valtaväestön ja vähemmistön suhteeseen nostaessaan kulttuurisen appropriaaation kohdistuvan ei-länsimaalaisten ja ei-valkoisten joukkoon. (Lexico 2019; Oxford Reference 2019.)

Bruce Ziff ja Parima V. Rao tuovat esille appropriaaation liittymisen ihmisten välisiin suhteisiin. Heidän mukaansa yksilön on oikeutetumpaa toteuttaa kulttuurista appropriaaatiota, sillä ryhmäkontekstissa tullaan ryhmien arvottamiseen. Heidän mukaansa kulttuurista appropriaaatiota tapahtuu monesta ryhmästä samaan aikaan. Lisäksi he pohtivat, onko jostain ryhmästä kielletympää ottaa kuin toisesta. Jos on, niin siinä tapauksessa ryhmät ovat tässä suhteessa eri arvoisessa asemassa. Tämä tuo mukanaan käsityksen kulttuurisen omaisuuden

alkuperästä ja oikeudesta tietylle ryhmälle. Ziff ja Rao kritisoivat alkuperän määrittelyn mahdollisuutta, sillä silloin kulttuurien ja historioiden olemassaolot ja niihin liittyvät oikeudet olisivat olleet jaettavissa. (Ziff & Rao 1997, 3-4.) Kuitenkin kaikki toisen kulttuurin omiminen ei ole väärin, jos kyseessä on lainaaminen.

Kulttuurinen appropriatio ei ole sama asia kuin kulttuurinen lainaaminen tai vaikutteiden hakeminen. Se ei tarkoita, että kulttuurilliseen moninaisuuteen ei pitäisi pyrkiä tai että kulttuurillisia vaikutteita ei pitäisi hakea. Se ei tarkoita, että olisi yksiselitteisesti kiellettyä hankkia vähemmistökulttuurien esineitä tai vaatteita tai musiikkia tai elokuvia. [...] (Petra Laiti 16.5.2018.)

Bruce Ziffin ja Pratima V. Raon (1997, 4-5) mukaan kulttuurista appropriatiota esiintyy aineellisella sekä aineettomalla tavalla ja siksi sitä ilmenee niin monessa kontekstissa taiteesta tieteeseen. Heidän mukaansa appropriatiota katsotaan ensisijaisesti tapahtuvan vähemmistökulttuurista hallitsevaan kulttuuriin, mutta sen on mahdollista tapahtua myös vastakkaiseen suuntaan. Aineistoni ei kuitenkaan tue täysin molempiin suuntiin tapahtuvaa kulttuurista appropriatiota, vaan nostaa sen vahvan näkymisen ja tunnistamisen vähemmistöjen keskuudessa.

Kulttuurinen omiminen on asia, jonka jokainen ruskea, musta, ja erilaisiin etnisiin vähemmistöihin kuuluva suomalainen tunnistaa ja tiedostaa, joka on selvä kuin päivä, keskenämme jaettua hiljaista tietoa, jota on äärimmäisen vaikea pukea sanoiksi, koska se on niin itsestään selvää. (Koko Hubara 10.2.2016.)

Kulttuurisen appropriatian voisi jakaa neutraaliin ja negatiiviseen puoleen. Petra Laiti on avannut hyväksytyt ja paheksutut eroja seuraavasti:

Käytännöllinen tapa havainnollistaa asiaa on esimerkiksi näin; jos syöt ravintolassa herkullisen ruoan ja pyydät kokkia opettamaan sinulle ruokalajin valmistuksen, se on vaikutteiden ottamista. Jos sen sijaan varastat kokin perimän, sukupolvia suvussa kulkeneen reseptikirjan ja ryhdyt myymään annosta väittäen sitä omaksesi, silloin olet varastanut. Tätä on kulttuurinen appropriatio alkuperäiskansoille. (Petra Laiti 16.5.2018.)

Kulttuurisen appropriatian määrittelemättömyyteen nousi aineistosta teemat perehtymättömyys, tietämättömyys ja väärän tiedon olemassaolo. Moni ihminen on tietämätön

tekemästään kulttuurisesta appropriatiosta tai hän ei ymmärrä, minkä takia toisen kulttuurista jonkun asian lainaaminen voi loukata tai olla vahingollista tähän kulttuuriin kuuluvaa kohtaan. Kulttuurisesta appropriatiosta puhtaasti paljon tunnetasolla, eikä siitä ole riittävästi tutkimustietoa. Johonkin asiaan perehtyminen vaatii yleensä omaa motivaatiota, mutta jos kulttuurisen appropriatian määritelmää opetettaisiin esimerkiksi peruskoulussa, saisivat kaikki tasapuolisesti tietoa.

Mikseivät he ymmärrä, että he eivät voi kerta toisensa jälkeen ottaa tarinoitamme ja kohtaloitamme ja historioitamme ja tehdä niillä taidetta ja rahaa? (Hubara 8.2.2016.)

Taas kerran on suomalainen pukeutunut ylleen feikin version saamelaisen kulttuurin näkyvimmästä monumentista, ja käyttää sitä osana omaa identiteettiään. (Laiti 19.4.2017.)

Seuraavana selvitän kulttuurisen appropriatian näyttäytymistä analysoimissani blogikirjoituksissa. Aineistossani nousee esille edellisten lainauksien mukainen yleisyys ja sen lisäksi keskustelun laajeneminen ja kulttuurisen appropriatian toteutus. Aineistosta käy siis ilmi, että kulttuurinen appropriatio on yleistä. Se on blogikirjoittajille osa arkea. Asian ympärillä keskustelu on laajentunut ja yleistynyt. Tämän voi huomata myös valtakunnan mediassa, kuinka kulttuurista appropriatiota käsitteleviä artikkeleita on tuotettu yhä enemmän. Esimerkiksi hakusanalla kulttuurinen omiminen tulee Helsingin Sanomien nettisivuilla 33 osumaa ja Yleisradion sivuilla yhdeksän artikkelia ja kuusi radio-ohjelmaa. Ruotsissa ilmestyvän Aftonpladetin nettisivuilla tuli hakusanalla *kulturell appropriering* osumia 45. Selvästi eniten hakutuloksia tuli The New York Timesin nettisivuilta, jonka tulos oli 2 823. (Haut suoritettu 18.8.2019.)

Kulttuurisen appropriatio keskustelun laajenemisesta nousi aineistossani esille keskustelun yleistyminen. Sen voi huomata myös uutisia seuratessa, joissa aina välillä nousee kulttuurista appropriatiota käsitteleviä uutisia. Bloggaajat nostavat myös esille jaetun tiedon, joka tarkoittaa kulttuurisen appropriatian koskettavan monia ihmisiä. Koko Hubara tuo esille omaehtoisen kirjallisuuden, joka haastaa huomioimaan kuinka yksipuolinen näkökulma länsimaisessa kirjallisuudessa on.

Mitä kirjallisuuteen tulee, ovat valkoiset naiset kirjoittaneet mustia hahmoja maailman sivun. (Hubara 8.2.2016.)

Aineistoni tuotti yhteneväisiä huomioita siitä, että kulttuurista appropriatiota toteutuu taiteessa, mainoksissa ja muodissa. Kuten aiemmin kulttuurista appropriatiota määriteltäessä Bruce Ziffin ja Pratima V. Raon (1997, 4) tuovat esille, että kulttuurista appropriatiota esiintyy aineellisella sekä aineettomalla tavalla antaen sen ilmetä monissa eri konteksteissa. Aineelliset kulttuurisen appropriatian ilmenemismuodot ovat aineistoni mukaan vaatteiden ja asusteiden jäljitteleminen. Näistä esimerkeiksi bloggaajat nostavat väärennetyt saamelais- ja Amerikan alkuperäiskansojen asut ja päähineet. Aineettomasta appropriatiosta nostettiin esille esimerkiksi sketsit, jossa pilkataan vähemmistöä pukeutuen pilaversioihin heidän asuistaan.

Kolmantena teemana toimi valtaväestön suhtautuminen ja vuorovaikutus kulttuurisen appropriatian kanssa. Valtaväestön suhtautumiseen kulttuurisesta appropriatiosta Koko Hubara ja Petra Laiti nostivat tietämättömyyden vähemmistöjen asemasta. Valtaväestöllä ei ole tietämystä kulttuurisen appropriatian vaikutuksista sitä kohtaavalle, esimerkiksi syrjivistä asenteista ja käsityksistä. Tietämättömyyttä lisää myös välinpitämättömyys, joka johtuu osittain siitä, ettei kulttuuriseen appropriatioon syyllystynyt koe sortoa tai asemansa heikentymistä yhteiskunnassa tekonsa vuoksi.

[...] esimerkiksi kuvataiteen tai muodin tai muun kulttuurin saralla yksi kulttuurinen ryhmä, yleensä länsimainen ja valkoinen, ottaa haltuun jonkun toisen ryhmän tapoja, käsityksiä ja tuotteita – ja pönkittää niillä omaa valta-asemaansa ja myös taloudellista etumatkaansa ilman, että joutuu koskaan kärsimään asiaan liitetystä sorrosta. (Hubara 8.2.2016.)

Kulttuurisen appropriatian vuorovaikutusta valtaväestön ja sitä kohtaavien kanssa ilmenee myös positiivisina ilmiöinä, joista esittelen yhden. Keskustelu on lisääntynyt ja siihen osallistuneiden kirjo on monipuolistunut. Filosofian tutkijan James O. Youngin (2010, 2) mukaan kulttuurisen appropriatio keskusteluun ottavat kantaa juristit, antropologit, museo kuraattorit, arkeologit ja taitelijat. Hän on kuitenkin huolissaan filosofien puuttumisesta. Esimerkiksi Petra Laiti nostaa positiivisena asiana esille sen, että saamelaisten yhteiskuntavaikuttajien lisäksi myös valtaväestön edustajat ovat nostaneet epäkohtia esille.

Kulttuurinen omiminen on systemaattinen ongelma samalla tavoin kuin alkuperäiskansojen eriarvoinen asema valtaväestöön nähden on. Syy siihen, että kulttuurisen omimisen keskustelu tulee niin usein esiin on, että keskustelu on verrattaen yksinkertaisempaa kuin vaikkapa maankäyttöön ja assimilaatiohistoriaan liittyvät keskustelut. (Laiti 8.10.2017.)

5.2 Kulttuurisen appropriaaation negatiiviset vaikutukset

Tässä kappaleessa selvitän millaisia kulttuurisen appropriaaation negatiivisia vaikutuksia vähemmistöihin Koko Hubara ja Petra Laiti tuovat blogeissaan esille. Aineistoni kolme teemaa ovat vähemmistöjen väheksyminen, valta-asetat ja kulttuurisen appropriaaation ilmiöt.

Taavitsaiselle kyseessä voi olla pelkkä mekko. Meille se [...] on osoitus välinpitämättömyydestä kaikkea sitä kohtaan, jota saamelaiset ovat valtioiden käsissä saaneet kestää. (Petra Laiti 19.4.2017.)

Tämä teema kuvaa asioita, joilla valtaväestö väheksyy ja vähättelee vähemmistöä. Aineistossani vähemmistöllä tarkoitettiin alkuperäiskansoja ja muita ei valkoisia suomalaisia, kuten maahanmuuttajataustaisia ihmisiä, romaneja ja muita kulttuurisesti vähemmistössä olevia. Vähemmistön vähättelyn ilmenemismuotoja aineistossa olivat kokemuksen vähättely, ilmaisuoikeuden rajaaminen, vähemmistön vähättely, yksilö yhteisönsä edustajana sekä mielikuvilla myyminen. Vähemmistön vähättely voidaan ajatella tarkoittavan toisen, tässä tapauksessa kulttuurin, arvottamista vähempiarvoiseksi. Vähätellessä toista ja tuodessa sitä esille, vie tilaa vähemmistön edustajalta ja asettaa hänet puolustusasemaan.

Vähättely kumpuaa usein ymmärryksen puutteesta. Mutta aineistoni perusteella se määritellään tietoiseksi toiminnaksi:

Kulttuurinen omiminen on ilmiö, jossa valtaväestöön kuuluva hyväksikäyttää yhteiskunnallisesti altavastaajan asemassa olevan vähemmistön kulttuuria, usein tietämättä hyväksikäytettyjen elementtien merkityksestä vähemmistökulttuurissa. Esimerkiksi: Yritys, joka valmistaa feikkejä neljäntuulenlakkeja myy tuotettaan luomalla mielikuvaa ”autenttisesta” saamelaiskulttuurista, vaikka tosiasialla tuote koetaan saamelaisten keskuudessa halventavana ja kulttuuria loukkaavana. (Petra Laiti 25.2.2019.)

On tietoinen valinta, että se toimii vailla mitään häpeää. Vailla problematisointia. Vailla minkään näköistä kykyä ottaa vastaan kritiikkiä, jättää näyttämättä, kuunnella mitä meillä on sanottavaa. (Koko Hubara 14.9.2016.)

Vähemmistöjen väheksymiseen kuuluu kaksi eri väheksymisen muotoa. Toinen on suora vähättely ja rajaaminen, joissa tuodaan negatiivisen kautta esille, kuinka valtaväestö väheksyy

vähemmistöissä olevia. Yksilö ryhmänsä edustajana ja mielikuvilla myyminen tuovat esille, kuinka valtaväestö näkee vähemmistön edustajan. Mielikuvilla myymisen yksi ulottuvuus on eksotisointi, jonka myös Monika Siebert nostaa esille käsitellessään inuiitteja koskevaa elokuvatuotantoa Kanadassa. Toisen kulttuurin edustajan eksotisointi valtaväestön näkökulman kautta on kohdistettu myös valtaväestölle. (Siebert 2015, 76–77) Väheksymistä tapahtuu myös siinä kohtaa, kun valtaväestössä luodaan oma mielikuva vähemmistön edustajasta ja pidetään yhtä henkilöä koko ryhmää edustavana yksilönä.

Kulttuurisesta appropriaatiosta puhuttaessa esiin nousee vahvasti valta-asetat. Valta-asetassa toinen osapuoli on hallitsevassa asemassa. Valta-asetat rakentuvat enemmistökulttuurin ja vähemmistökulttuurien välille. Valta-asetelman teemoiksi muodostui aineistossani epäsuhtainen valta-asetat, taloudellinen hyötyminen, valtaväestön itsekeskeinen ajattelu, toisen kulttuurin asioiden käyttäminen sekä toisesta kulttuurista riistäminen. Epäsuhtainen asema suhteessa valtaväestöön tulee esiin käsitellessä kulttuurista appropriaatiota, mutta myös vähemmistöjen, kuten alkuperäiskansojen tutkimuksissa, sillä kolonialismi näyttelee isoa osaa varsinkin alkuperäiskansojen kohdalla.

Kyse ei ole itse asusta, niin kuin ei ole itse Oneironista, tai Carola Milleristä tai Laura Lindstedtistä henkilöinä, vaan takana piilevistä valta-asetelmista ja rakenteista, siitä kuka ottaa haltuun asioita, minkälaisessa historiallisessa viitekehyksessä ja miksi, ja miten se vaikuttaa käsityksiin, asenteisiin ja ylläpitää edelleen syrjintää. (Koko Hubara 10.2.2016.)

Koko Hubara tuo esille yllä olevassa lainauksessaan, kuinka piilossa olevat valta-asetat ja rakenteet ovat osa ongelmaa. Valta-asetan voi siis määritellä sen mukaan, kuka ottaa sen ja millainen historiallinen tausta eri ihmisten ja ihmisryhmien vastakkainasettelulla on. Tutkija Philip Joseph Deloria nostaa esille myös huomion amerikkalaisten identiteetikriisistä. Hän pitää yleisenä toimintatapana identiteetikriisissä, että käännyttään Amerikan alkuperäiskansojen puoleen. (Deloria 1998, 156.) Vaikka Amerikan alkuperäiskansoilla on yhteneväinen osa Amerikan uudisasuttajien kanssa, ei se tee heidän historiastaan tulokkaiden omaa tai identiteettiä täydentävää.

Taustalla on olennaisesti historiallinen kokemus: vähemmistö on näissä tapauksissa useimmiten joutunut kokemaan syrjintää, rasismia ja väkivaltaa kulttuurinsa olemassaolon tähden, mutta valtaväestö ei joudu kärsimään samoista asioista saati välttämättä tiedä niiden olemassaolosta. Feikkiasu on siis vähemmistölle muistutus siitä, että valtaväestö ei a) tunne vähemmistökulttuuria tarpeeksi välittääkseen ostaa aitoa, b) ymmärrä, millaista syrjintää vähemmistö edelleen kokee kulttuurinsa tähden, c) joku muu tekee rahaa myymällä valheellista kuvaa vähemmistöstä, joka on yhteiskunnassa muutenkin huonommassa asemassa valtaväestöön nähden. (Petra Laiti 25.2.2019.)

Petra Laitin lainauksessa tulee ilmi valta-aseman eri muodot. Valtaväestöllä ei ole riittävää tietoa ja ymmärrystä, jonka takia toteuttavat kulttuurista appropriatiota. Heidän on mahdollisuus olla välittämättä informaation puutteen takia. Valtaväestön itsekeskeisen ajattelun kautta luodaan valta-asemaa itsekkyyden kautta. Aineistossa tuodaan esille suomalaisten itsekeskeistä ajattelutapaa. Suomalaisilla käsitetään aineistoissa valtaväestöä. Omiva asenne, asioiden vaikuttamattomuus itseensä sekä kuuntelusta kieltäytyminen ovat esimerkkejä siitä, kuinka valtaväestö ajattelee itsekeskeisesti.

Mielestäni edellä nostetun lainauksen selkeä vallan merkki on taloudellinen hyötyminen toisen kustannuksella. Laiti kuvaa toisen tekevän rahaa myymällä valheellista kuvaa jo valmiiksi huonommassa asemassa olevan kustannuksella. Esimerkiksi tapaus, jossa myydään epäaitoa saamelaispukua, hyödynnetään toisen kulttuuriomaisuutta. Taloudellinen hyötyminen toisen kustannuksella on vahva vallan merkki varsinkin, jos se haittaa kulttuurin edustajan vaurastumista. Kulttuurisen omijan valta-asemaa vahvistaa myös tema toiselta riistäminen, jossa kuvataan vähemmistöltä ottamista, varastamista ja hyväksikäyttöä. Toiselta riistäminen pönkittää omaa valta-asemaa. Kun toinen on asemassa, jossa voi riistää muilta, on hänen valta-asemansa myös vahvempi. Aineistossa on annettu esimerkkejä toisen kulttuurin asioiden käyttämisestä, joissa nousee esille toisen kulttuurin asujen ja pukujen käyttö ja niistä tehdyt väärennökset.

Feikkigáktien käyttö Suomessa ei ole mitään uutta. Niiden näkyminen mainonnassa, taiteessa ja naamiaiskaupoissa on tosiasia, joka rahastaa alkuperäiskansakulttuurilla ja aiheuttaa vahinkoa mm. ylläpitämällä vahingollisia stereotyyppioita [...]. (Petra Laiti 19.4.2017.)

Valta-asemaa on pyritty rikkomaan alkuperäiskansojen osalta Yhdistyneiden Kansakuntien alkuperäiskansojen oikeuksia koskevan julistuksen myötä. Siinä nostetaan heti ensimmäisessä artiklassa esille alkuperäiskansojen oikeus nauttia kaikista ihmisoikeuksista ja perusvapauksista sekä kollektiivisesti että yksilöinä. Nämä oikeudet tunnustetaan Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjassa, ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa ja kansainvälisessä ihmisoikeuslaissa. Myös artiklassa viisi määritellään alkuperäiskansojen oikeus ylläpitää omia erillisiä poliittisia, oikeudellisia, taloudellisia, sosiaalisia ja kulttuurisia instituutioitaan sekä säilyttää oikeuden osallistua täysimääräisesti valtion poliittiseen, taloudelliseen, sosiaaliseen ja kulttuurielämään. (United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples 61/295, 7-9.) Näin on laillisesti pyritty takaamaan tasa-arvoa, jolla olisi ainakin teoriassa mahdollisuus hälventää valta-asetelmaeroja.

5.3 Vaikuttamisen merkitys itsensä toteuttaminen kontekstissa

Tulosten viimeisessä osassa vastaan kolmanteen tutkimuskysymykseeni, eli mitä vaikuttaminen merkitsee Koko Hubaralle ja Petra Laitille itsensä toteuttamisen kontekstissa. Itsensä toteuttaminen, jonka avulla analysoin aineistoni, pidetään positiivisena ja Allardtin mielestä se on tärkeä osa hyvinvoinnin toteutumista (Allardt 1976, 38, 46). Arvoluokkana asia on laaja ja vaikeasti mitattavissa, mutta omista tutkimushavainnoistani olen pyrkinyt luovimaan ja tiivistämään analysoimiani tietoja.

Tulosten analysointiin käytin teoriapohjaani Erik Allardtin (1976, 50) hyvinvoinnin kolmijaon itsensä toteuttamista, lisäten siihen hänen myöhemmin lisäämänsä arvon, identiteetin (Allardt 1998, 45). Jätin myös huomioimatta tutkittavieni harrastukset ja vapaa-ajan toiminnot, jotka ovat myös itsensä toteuttamisen muotoja. En nähnyt niiden tulkitsemista relevanttina omassa tutkimuksessani, sillä tutkin vaikuttamista. Esittelen tuloksia neljässä osassa, jotka mukailevat itsensä toteuttajuutta: poliittiset resurssit, arvonanto, korvaamattomuus ja identiteetti.

Poliittiset resurssit eli ihmisen pystyvyys vaikuttaa itse toimintaansa, elämäänsä ja kohtaloonsa. Allardtista tuntuu oikeammalta lähteä yksilön todellisista mahdollisuuksista vaikuttaa tapahtumiin. Hänen mukaansa 1970-luvun yhteiskunnassa ne olivat melko vahvasti sidoksissa poliittisiin päätöksiin ja siten yksilön poliittisiin resursseihin. (Allardt 1976,49.) Omassa analysoinnissa otan huomioon laajemman vaikuttamisen kentän, koska nykyään ihmisen ei tarvitse olla poliittisesti aktiivinen vaikuttaakseen omiin asioihinsa ja elinympäristöön. Vuoden

2013 Nuorisobarometri mukaan vaikuttajuutta oli esimerkiksi adressin tai aloitteen allekirjoittaminen, toimiminen valtuustoissa ja järjestöissä, ostopäätöksillä vaikuttaminen, keskustelutilaisuuksiin tai kokouksiin osallistuminen, osallistuminen mielenosoitukseen, keskusteluun osallistuminen päättäjien kanssa (tarkoituksena vaikuttaa päätöksentekoon) ja poliittisista asioista keskusteleminen sosiaalisessa mediassa tai nettifoorumeilla. (Myllyniemi 2014, 29.)

Olen jakanut poliittiset resurssit konkreettisiin vaikuttamiskeinoihin sekä henkisiin resursseihin, jotka mahdollisesti motivoivat vaikuttamaan. Poliittisia resursseja voi tarkastella vieraantumisproblematiikan kautta. Sen keskeisimpiä kysymyksiä on ihmisen pystyvyys vaikuttaa itse toimintaansa, elämäänsä ja kohtaloonsa, joilla omassa analyysissäni tarkoitan henkisiä resursseja. Ihmisten vaikuttamista omaan kohtaloon ja elämänmenoon kutsutaan kansalaispätevyydeksi, joita voi lähestyä yksilön todellisista mahdollisuuksista vaikuttaa tapahtumiin. Nämä ovat konkreettisia vaikuttamiskeinoja analyysissäni. Ihmisen poliittisia resursseja voidaan luonnehtia mahdollisuuksiksi vaikuttaa elämäänsä, saada ongelmansa käsitellyksi sekä mahdollisuuksiksi vaikuttaa poliittisiin päätöksiin. (Allardt 1976, 49.)

Konkreettiset poliittiset keinot ovat aineistossani asiantuntija ja kansalaisaktivismiin resurssit. Asiantuntijaresursseja ovat haastattelut, vierailut radioissa ja television asiaohjelmissa, kuten Huomenta Suomi-lähetyksessä. Asiantuntijaresursseja on myös panelistina toimiminen eri keskustelutilaisuuksissa ja puheiden pito.

Olen pitänyt [...] kaksi puhetta YK:ssa [...], työstänyt kirjeitä ministeriltä ministerille niin Suomen kuin Norjan puolella ja antanut tässä vaiheessa jo useita haastatteluja [...]. (Petra Laiti 3.8.2017.)

Kansalaisaktivismiin resursseja ovat radikaalimmat teot, kuten mielenosoitukset spontaaniin falshmobiin. Bloggaajat ovat kutsuneet osallistumaan mielenosoituksiin, lakialoitteisiin ja perustaneet oman Suomen Punaisen Ristin keräyslippaan. Muita kansalaisaktivismiin liittyviä vaikuttamiskeinoja ovat olleet Helsingin Sanomien boikotti, kirje taidemuseolle ja palautteen anto taide ja journalismin tahoille.

Yksi vaikuttamiskeino, joka nousee jo aineistoni seurauksena, on sosiaalinen media. Itse olen työssäni nostanut bloggaamisen vaikuttamisen keinoksi. Tutkittavani nostavat myös muita sosiaalisen median kanavia, kuten facebook ja twitter. Myös Koko Hubara on nostanut naistenblogit vaikuttamaisen kanaviksi.

Naistenlehti ja -blogiskenessä on viime vuosina alettu puhua paljon feminismistä, vanhemmuuden tasa-arvosta, ympäristöstä, kuluttamisesta ja monista muista tärkeistä asioista helppotajuisella kielellä ja tavallisista tilanteista kumpuavien kokemusten kautta. (Hubara 23.3.2015.)

Tutkittavien halu ja motivaatio vaikuttaa nousi esille aineistosta, jonka jaottelin henkisiin resursseihin. Motivaatioon liittyy oma asema vähemmistöön kuuluvana sekä oma kiinnostuminen vaikuttamiseen. Petra Laiti ja Koko Hubara nostavat esille omaa poliittista vaikuttamistahtoaan tuomalla esiin toimielimiä, jossa ovat mukana. Lisäksi he esimerkiksi ottivat kantaa poliittisiin keskusteluihin ja poliitikkojen sanomisiin. Koko Hubara nosti omassa blogitekstissään esille muun muassa kunnallisvaaliehdokkaita (Koko Hubara 8.4.2015). Halu vaikuttaa kumpusi myös velvollisuudesta, kun ymmärtää vähemmistön aseman suhteessa valtaväestöön. Henkilökohtaisia taitoja, jotka auttavat vaikuttamisessa, oli kirjoittamisen taito ja uskallus.

Siksi koen, että resurssini, kykyeni, kielitaitoni ja opiskeluni, on arvokkaimmin hyödynnetty, jos omistan sen sille yleiselle kuin henkilökohtaisellekin osaluueelle, joka kaikista eniten tarvitsee apua. (Laiti 3.5.2016.)

Ja silti vain yksi meistä uskaltaa ja pystyy kirjoittamaan suoraan. Vain yksi meistä pystyy kunnioittamaan vainajaa. Vain yksi meistä välittää ruskeista, mustista, muista rodullistetuista, juutalaisista ja muslimisuomalaisista. (Hubara 20.9.2016.)

Toinen osa on yksilön saama arvonanto osakseen. Huomionarvoisena on pidettävä sitä, että hyvinvoinnin osatekijänä arvonanto viittaa yksilölliseen kunniaan ja kunnioitukseen. Näin ollen voi olettaa kaikkien haluavan henkilökohtaista arvonantoa ja kunnioitusta osakseen asemastaan riippumatta. Arvoantoa saavutetaan saamalla kunnioitusta omassa elämäntehtävässä ja elinympäristössä. (Allardt 1976, 47-48.)

(Tämä blogin episentri ette ole te, teidän syyttämisenne tai syyllisyytenne, vaan tämä on ainoa paikka koko universumin internetissä, missä me käsittelemme omaa olemassaoloamme riippumatta teidän tunteistanne (Koko Hubara 10.2.2016.)

Arvonannan määrittelyyn nousi aineistosta kaksi tukevaa teemaa ja kaksi sitä hidastavaa. Positiivisia olivat oman alan asiantuntijuuden huomiointi ja kiitokset. Negatiivisia olivat itsensä

kokeminen riittämättömäksi ja ulkopuolisten negatiivinen arvottaminen. Arvonantoa nostaa aineistossani muiden hyväksyntä bloggaajien olevan oman alansa asiantuntijoita. Vähemmistöpolitiikassa tai kansojen kanssakäymisessä kysymys ei ole vain yksilöiden tasa-arvosta, on otettava huomioon kokonaisten yhteisöjen ja kansojen tasa-arvon tavoittelu. (Allardt 1998, 46.) Tämä näyttäytyy kasvavana yhteydenottoina.

Aina ei ole ollut näin, mutta nykyään minuun otetaan yhteyttä ja minua pyydetään kirjoittamaan ja puhumaan. Lähes päivittäin inboxissa odottaa kysely, tiedustelu tai pyyntö. (Hubara 7.3.2016.)

Bloggaajat kuvaavat kiitoksia, joita lukijoilta saavat. Kiitokset ovat yksi hyvä merkki arvonnasta. Koko Hubaran Ruskeat tytöt blogi valittiin vuonna 2015 Blog Awards Finlandin parhaaksi blogiksi kategoriassa kulttuuri, yhteiskunta ja talous (Hubara 5.10.2015). Negatiiviset, arvonnantoa laskevat, tekijät ovat itsensä kokeminen riittämättömäksi. Tällaisia tilanteita ovat aineistoni pohjalta tilanteet, joissa joutuu sanattomaksi, ei koe antaneesta itsestään kaikkea ja jotain on mielestään jäänyt sanomatta. Arvonantoa laskee myös ulkopuolisten negatiivinen arvotus, jossa esimerkiksi ei oteta vakavasti, asiantuntijuutta ei tunnusteta tai asiantuntijuutta vaaditaan kohtuuttomissa tilanteissa ja määrin.

Mutta saamelaisena minulta ei kukaan kysy, haluanko minä olla ”aktivisti” vai en. (Laiti 3.8.2017.)

Kolmas osa on korvaamattomuus, jota Erik Allardt on kuvannut myös vieraantumisen kautta. Vieraantumista esiintyy inhimillisten suhteiden arvioimisesta pelkästään hyödyn kannalta. Tarkoittaen sitä, että ihmiset ovat vain työvoimaa tai kuluttajia, verrattavissa vaihdettaviin tavaroihin tai koneiden osiin. Mitä vaikeampaa ihmistä on korvata, sitä enemmän hän on persoona eli yksilö. (Allardt 1976, 38, 46–47.)

Omassa aineistossani korvaamattomuutta puolsivat ymmärrys käsiteltävästä ongelmasta, ensimmäisenä ja ainoana tietolähteenä toimiminen sekä vähemmistön edustajana halu levittää tietoa kulttuuristaan. Aineistossani korvaamattomuutta haluttiin vähemmistön edustajana hajauttaa vetoamalla myös valtaväestön vastuuseen.

[T]iedän, miten tärkeää olisi, että jokainen saisi kuulla, että ”hei mä tiedän miltä susta tuntuu”. (Hubara 14.5.2015.)

En minä puhu esimerkiksi sulkapäähineiden väärinkäytöstä sen takia, että kuulun alkuperäiskansaan, vaan siksi, että tiedän mistä puhun. (Laiti 16.5.2018.)

Molemmat bloggaajat tuovat esille omaa erityisasemaansa ja korvaamattomuuttaan vaikuttajina, kosta tietävät mistä kirjoittavat. Koko Hubara nostaa esille bloginsa olleen ainoa sen hetkinen keskustelutila rodullistetuilta suomalaisilta rodullistetuille suolaisille ” [s]uomen ensimmäinen media ruskeilta ihmisiltä ruskeille ihmisille (Hubara 3.3.2017)”. Tämä vahvistaa hänen ainutlaatuista ja korvaamatonta työtään. Myös Petra Laiti kertoo blogissaan olleensa peruskoulusta lähtien paineistettu olemaan ainoa tietolähde saamalaisasioihin liittyen. Hän kertoo päässeensä peruskoulun oppikirjaan, ja on tällöin omien sanojensa mukaan ensikosketus saamelaisuuteen.

En varmasti olisi päässyt oppikirjaan asti, ellen olisi kiinnittänyt asiaan niin paljon huomiota. [...] Minun kasvoni ja minun sanani tulevat olemaan monelle yksi ensimmäisiä kosketuksia saamelaisiin ja saamelaiseen kulttuuriin. (Laiti 2.2.2016.)

Aineistossani nousseeseen korvaamattomuuteen liittyy vähemmistön halu levittää tietoa: Luonnollisesti ainoa oikea taho kertomaan saamelaisista ja meitä koskevista ongelmista olemme saamelaiset itse. (Laiti 9.9.2017) Kuitenkin halutaan muistuttaa valtaväestön vastuusta esimerkiksi siitä, ettei vastuu suomalaisten valistamisesta alkuperäiskansan oikeuksista ja historiasta ole vain some-aktiivisilla saamelaisilla, kuten Laiti sen ilmaisee (Laiti 9.1.2018). On tärkeä huomioida, vaikka sanottaisiin ettei kukaan ole korvamaton, että sitä ilmenee esimerkiksi työelämässä ja politiikassa ja se on myös toivottavaa (Allardt 1998, 46). Vähemmistöjen aseman parantaminen ei näin ollen ole vain vähemmistöjen edustajien vastuulla, vaan vastuuta ja korvaamattomuuden taakkaa tässä kohtaa tulee valtaväestön keventää.

Viimeinen eli neljäs kohta käsittelee identiteettiä, sen monimuotoisuutta, määrittelyä ulkopuolisten kautta, sekä ylpeydestä omaan identiteettiin. Identiteetin muodostus sekä ylläpito on Erik Allardtin mukaan ihmisen keskeisempiä tarpeita, johon sisältyy käsitys omista taidoista sekä tietoisuus omasta taustasta ja omista ryhmäjäsenyyksistä (Allardt 1998, 45).

Aineistostani nousi vahvasti esille identiteetin moniulotteisuus, jonka olen jakanut tavalliseen identiteettiin ja monikulttuuriseen identiteettiin. Identiteetti muodostuu monista eri osista, joita ovat muun muassa ikä, sukupuoli, etnisyys, kyvykyys, uskonto, kieli, sosiaaliluokka ja

maantieteellinen paikka (Talib & Lipponen 2008, 78). Omassa aineistossa nousi esille vahvasti koulutukseen liittyvä identiteetin määrittely.

Minä olen kolmikymppinen aikuinen, koulutettu nainen, en tet-harjoittelija, [...].
(Hubara 7.3.2016.)

Olen nuori, olen opiskelija, olen bloggari [...]. (Laiti 29.12.2016.)

Moniulotteisuutta lisää monikulttuurinen identiteetti. Tutkittavani listaavat monia eri valtioihin ja kansoihin yhdistyviä identiteettejä. Monikulttuurisuus on kulttuurien kohtaamisen seurausta, jota voidaan kutsua kulttuuri-identiteetiksi. Kuuluminen tiettyyn kulttuuriryhmään, jota ei pysty aina valitsemaan, on osa yksilön sosiaalista identiteettiä. Esimerkiksi sosiaalinen identiteetti sisältää identifikaation omaan etniseen ryhmään tai alkuperäiskulttuuriin sekä samalla kuulumisen laajempaan yhteisöön. (Talib & Lipponen 2008, 79; Mirja-Tytti Talibin 2002, 48.)

Minä olen suomalainen. Minä olen arabitaustainen. Minä olen juutalaistaustainen
(Hubara 5.10.2015.)

[O]len ruotsinkielinen, olen suomalainen, olen saamelainen, olen nainen. Minussa on useita tekijöitä, jotka vaikuttavat maailmankatsomukseeni. (29.12.2016.)

Oman identiteetin määrittely voi joskus olla haastavaa. Identiteetti on asia, joka on nykykäsityksen mukaan muokkaantuva ja muotoutuva. Myös identiteetin ristiriita voi syntyä, kun subjekti ottaa eri identiteettejä eri aikoina ilman, että nämä ryhmittäisivät yhtenäiseksi kokonaisuudeksi minkään eheän ”minän” ympärille. Vaikka aineistosta nousi kuva selkeästä identiteetistä, oli siitä näkyvissä myös epätietoisempi puoli. Esimerkiksi Petra Laiti kielsi kerran olevansa suomalainen (Laiti 24.10.2017). Sisällämme voi olla ristiriitaisia ja eri suuntiin tempoilevia identiteettejä, minkä johtaa identifikaation jatkuvaan vaihteluun. Stuart Hall pitää täysin yhtenäistä, loppuunsaatettua, varmaa ja johdonmukaista identiteettiä fantasiana. Kun merkitykselliset ja kulttuuriset representaatiot järjestelmiseen lisääntyvät, voimme kohdata mahdollisten identiteettien hämmentävää ja nopeasti vaihtuvaa moneuden tunnetta. (Hall 2002 23.)

Kummassakin tapauksessa minulla on saamelaisena hyvin vähän valtaa itse sanella omaa identiteettiäni. (Laiti 24.10.2017.)

Toisaalta se läpäisee kaiken, koska se on minä. Minä olen ihan koko ajan ruskea tyttö, 24/7, ja minä haluaisin että se olisi hyvä asia. Ei edes hyvä, vaan tavallinen. Kaunis. Haluan muistuttaa muita siitä. (Hubara 14.2.2015.)

Tästä päästäänkin toiseen huomioon eli identiteetin määrittelyyn ulkopuolisten kautta. Petra Laiti ja Koko Hubara kuvailivat siis omaa moniulotteista identiteettinsä selkeästi, mutta hämmennystä tuotti ulkopuolisten määritelmät ja roolitukset heidän identiteetistään. Tämä tuo esille Laitin ja Hubaran oman postmodernin subjektisuuden, jossa identiteetti on muuttuva ja jota representoidaan ympäröivän kulttuurisen järjestelmän kautta. Omaa identiteettiä määritellään myös muiden kautta. Kuitenkin subjektuus ei toteudu ulkopuolisten määrittelyn kautta, vaan omasta tahdosta (Hall 2002, 22–23).

On täysin kohtuutonta pyytää minua asettamaan itseni osia minkäänlaiseen järjestykseen. Kaikki yhteisöt, joiden osa olen, kielet, joita puhun, kulttuurit, joita toteutan ja tahdon kehittää ja suojella, ne ovat kaikki yhtä arvokkaita ja tärkeitä. En ole pelkästään suomalainen tai saamelainen, mutta en ole yhtään sen vähempää suomalainen kuin olen saamelainenkaan. (Laiti 3.5.2016)

Uskallan väittää, että me ruskeat tytöt emme kävele ympäriinsä ajatellen koko ajan olevamme ruskeita, ulkomaalaistaustaisia, eksoottisia, jännittäviä, erikoisia. Me emme koko ajan mieti juuriamme ja etnisyyttämme, mutta aika usein tuntuu, että muut miettivät. (Hubara 14.2.2015)

Kolmas huomioni identiteetistä on ylpeys omasta identiteetistä. Ihmisen on välillä tärkeä korostaa etnisyyttään (Talib & Lipponen 2008, 79). Aineistosta nousi ylpeys omasta kulttuurista sekä taustasta, ja he pitivät kaikkia ominaisuuksia yhtä arvokkaina. Identiteettiä vahvistavana tekijänä nostettiin esille opiskelu. Voidaan olettaa, että identiteetin ylläpito on toteutumassa, kun on ylpeä kulttuuristaan ja taustastaan. Tätä puoltaa Erik Allardtin identiteetin määrittely tarpeista, johon sisältyy tietoisuus omasta taustasta ja omista ryhmäjäsenyyksistä (Allardt 1998, 45).

Olen 100% kaikkia ominaisuuksiani. Kaikki kolme kieltä ovat yhtä paljon äidinkieliäni. (Laiti 3.5.2016.)

6. JOHTOPÄÄTÖKSET

Tutkimukseni tarkoituksena oli tutkia Koko Hubaran ja Petra Laitin blogien kautta, mitä asioita tutkimani bloggarit nostavat esiin kulttuurisesta appropriatiosta, millaisia negatiivisia vaikutuksia vähemmistöihin se tuottaa sekä mitä vaikuttaminen heille merkitsee itsensä toteuttamisen kontekstissa.

Olen hakenut vastauksia analysoimalla blogien tuottamaan aineistoa ja avaamalla tuloksissa aineiston ja teorian keskinäistä keskustelua. Tulosteni päähavainnot ovat kulttuurisen appropriatian osalta, ettei yhtenäistä ja tarpeeksi kattavaa käsitteistöä ole. Tämä osa syyltään hankaloittaa tematiikan ympärillä pyörivää keskustelua. Toinen huomio kulttuurisesta appropriatiosta on, että sitä ilmenee näkyvimmin taiteessa sen laajassa määritelmässä. Kuitenkin kulttuurinen appropriatio toteutuu myös esimerkiksi tavoissa ja tieteessä. Hyvä on myös huomioida, ettei kaikki kulttuurinen appropriatio ole huonoa. Kuitenkin on moraalisesti paheksuttavampaa represetioida vähemmistöä. (Young, 2010, 59.)

Toinen tutkimuskysymykseni keskittyi kulttuurisen appropriatian negatiivisiin vaikutuksiin vähemmistöihin. Blogeissa nousikin vahvasi esiin negatiiviset tunteet ja vaikutukset, muussakin kuin kulttuurisen appropriatian kontekstissa. Niitä oli huomattavasti enemmän kuin positiivisia vaikutuksia. Keskeisimpiä tuloksia kulttuurisen appropriatian negatiivisista vaikutuksista oli vähemmistöjen väheksyminen ja valta-asemien korostuminen. Vähemmistöihin kulttuurinen appropriatio heijastui niin taloudellisiin kuin henkisiin tappioihinkin.

Kulttuurisen appropriatian negatiivisten merkitysten määrä antaa pohjaa sen vaikutuksiin hyvinvointiin. Allardt nostaa esille, kuinka vähemmistössä oleva kansa tai ihmisryhmä pyrkii saamaan tunnusta ryhmänä, jotta heihin kohdistettu vastustus loppuisi. Tärkeää on huomioida vähemmistön olemassaolon perusutuvan erikoisjärjestelyihin, jotka tulisi taata heille. (Allardt 1998, 46-47.) Epätietoisuus ja vähättelevä asenne pitävät yllä kulttuurisen appropriatian negatiivista olemassaoloa. Suomessa on ollut perinteisesti vallalla käsitys, ettei Suomi ole monikulttuurinen maan. Tämä on peräisin vallitsevasta ajattelutavasta, joka korostaa suomalaista yhtenäisyyskulttuuria (Valovirta 2010, 96). Tämän murtaminen ja historian monipuolisempi tarkastelu voisi olla avain epätietoisuuden hälventämiseen.

Kolmantena tutkimuskysymyksenä toimi aineiston tarkastelu Erik Allardtin hyvinvoinnin kolmijaon eli elintaso (*having*), yhteisyyssuhteet (*loving*) ja itsensä toteuttaminen (*being*). Jossa keskityin kolmanteen kohtaan eli itsensä toteuttamiseen. (Allardt 1976, 50.) Itsensä toteuttamisessa nousi esille poliittiset resurssit, arvonanto, korvaamattomuus ja identiteetti. Iso muutos poliittisissa resursseissa oli Erik Allardtin suppeampi käsitys niistä. Ne pohjasivat ihmisen pystyvyyteen vaikuttaa itse toimintaansa, elämäänsä ja kohtaloonsa (Allardt 1976,49). Näitä teemoja käsitellessäni, avasin omassa työssäni poliittiset resurssit laajemmalle tarkastelulle. Näin ollen ne kattoivat monipuolisemman toimintakäsityksen. Merkittävin löytö oli mielestäni havainto tutkimieni bloggaajien asiantuntijaresurssit, joita oli esimerkiksi vierailut valtakunnan mediassa, haastattelut ja puheiden pito. Poliittiset resurssit jaoin myös kansalaisaktiivisuuden resursseiksi, jotka piti sisällään perinteisiä vaikuttamisenkovempia keinoja, kuten boikotti ja mielenosoitus.

Arvonannon kohdalla merkittävimpiä huomioita oli, että siitä ilmeni positiivisia ja negatiivisia piirteitä. Positiivisia piirteitä olivat bloggaajien alan asiantuntijuuden huomioiminen ja kiitoksen saaminen. Negatiivisia olivat itsensä kokeminen riittämättömäksi ja ulkopuolisten negatiivinen arvottaminen. Tässä on hyvä nostaa esille vähemmistöpolitiikkaa, ja on otettava huomioon kokonaisten yhteisöjen ja kansojen tasa-arvon tavoittelu (Allardt 1998, 46). Tämä johtaa itselläni päätelmään tietoisuuden lisäämisestä tässä kohtaa. Yksittäisten vaikuttajien takana on kokonaisia kansoja ja yhteisöjä, jotka pyrkivät kohti tasavertaisempaa kohtelua.

Korvaamattomuus nousi havainnoissani jonkinlaisena taakkana olla vaikuttajana ainoa tietolähde. Toisaalta positiivista korvaamattomuutta on Koko Hubaran Ruskeat tytöt blogi, joka oli ainoa sen hetkinen keskustelutila rodullistetuilta suomalaisilta, rodullistetuille suomalaisille. Tämä nostaa esille vertaistuen merkityksen.

Identiteetti oli teema, joka nousi vahvasti esille aineistossani. Molemmat tutkittavani kuvailivat identiteettiä monin eri piirtein. Monikulttuurinen identiteetti, joka syntyy kulttuurien kohtaamisesta, vaikutti olevan tutkittavien helppo määrittää. Identiteetti vaikutti olevan tutkittavien helppo määrittää. Esille nousi kuitenkin negatiivisesti vaikuttava tekijä, joka näkyi ulkopuolisten haluna tai tarpeena määrittää heidät.

Molemmat bloggaajat määrittivät itsensä blogissaan suomalaisiksi, mutta Petra Laiti kielsi sen myös kerran. Tämä sai ajattelemaan identiteettikriisiä. Stuart Hall (2002) on puhunut myös identiteettikriisistä. Tämä voi aiheutua nykyajan identiteetin määrittelystä ja, joka voi

sirpaloittaa modernia yksilöä yhtenäisenä subjektina. Vallalla on muutosprosessi, joka voi horjuttaa kehikoita, jotka antavat yksilölle vakaita tukipisteitä sosiaalisessa maailmassa. Hall suhtautuu kuitenkin myönteisesti tähän moderniin pirstaloituneempaan identiteettiin. (Hall 2002, 19–20.) Omassa aineistossani negatiivista identiteettikriisiä voi tapahtua ulkopuolisten määrittellessä henkilön identiteettiä.

Jos joutuu jatkuvasti vähemmistön edustajana puolustelemaan omaa olemassaoloa ja suomalaisuutta, on se varmasti kuluttavaa. Tutkimukseni kaksi isoa teemaa olivat hyvinvointi ja kulttuurinen appropriatio. Hyvinvointi on iso ja tärkeä arvo ihmisen elämässä sekä hallitsevassa yhteiskunnassa. Itselleni huomionarvoista oli lukiessani ja analysoidessani Petra Laitin ja Koko Hubaran kirjoituksia, kuinka paljon suuremmassa osassa hyvinvointiin vaikuttavat seuraukset ja ilmenemismuodot olivat negatiivisia. Tämän en tosin usko olevan ominaista vain näille kahdelle blogille, vaan yleisesti tuodaan negatiivisemmat asiat näkyvämmiin esille. Positiivisiakin asioita löytyi ja oli hieno huomata, kuinka esimerkiksi omaa asiantuntijuuttaan tuotiin peittelemättä esille. Hyvinvoinnin positiivisia asioita lukiessa pienetkin asiat tuntuivat isoilta. Tämä asia sai minut pohtimaan, miksi raskasta ja hyvinvointia kuormittavaa, tässä tapauksessa vaikuttamistyötä, jaksaa tehdä. Halun vaikuttaa ja nostaa epäkohtia esille, on oltava suuri. Koko Hubara ja Petra Laiti ovatkin omilla kirjoituksillaan tuoneet esille saavutuksiaan ja ”voittoja” koskien heidän ajamaansa asiaa.

Jatkokysymyksinä haluaisin esittää millaisia ristiriitoja identiteetillä ja tarkemmin kulttuurisella identiteetillä on, kun tarkastellaan henkilön omaa näkemystä itsestään verrattuna ulkopuolisen näkemykseen. Kuten kasvatustieteiden tohtori Mirja-Tytti Talibin (2002, 48) toteaa monikulttuurisuuden olevan kaikkia yhdistävä piirre, sillä sitä on aina syntynyt kulttuurien kohtaamisen seurauksena. Jatkotutkimuksessa olisi mielenkiintoista tutkia nimenomaan kulttuurisen identiteetin ilmenemistä yhdistävän monikulttuurisuusajatuksen kautta.

Itselleni merkityksellinen teema tutkimuksessani oli saada parempi kokonaiskuva kulttuurisesta appropriatiosta. Halusin ymmärtää tätä tematiikkaa laajemmin sekä tiedostaa sen syntyperiä. Kulttuurinen appropriatio on tällä hetkellä hyvin pinnalla oleva aihe. Tutkimukseni aikana en ole saanut suoraa ja yleismaallisesti pätevää määritelmää, mitä kulttuurinen appropriatio on, mutta olen ymmärtänyt sen ympärillä pyörinyttä keskustelua paremmin. Mitä enemmän meillä olisi kulttuuriseen appropriatioon suomenkielistä sansatoa, sitä helpompaa keskustelua olisi käydä. Samanlaista keskustelun haastetta voi nähdä mielestäni rasismikeskustelussa.

Vaikuttaa siltä, että saamelaisten kohtaamasta kolonialismista ei ole tarpeeksi tietoa tai sitä ei tuoda esille, esimerkiksi kouluissa. Voisiko historian nykyistä syvällisempi ymmärtäminen olla yksi avain myös kulttuurisen appropriaaation ymmärtämisessä, varsinkin valtaväestön piirissä? Historialla tästä tapauksessa voisi tarkoittaa ja nostaa esille kolonialismin vaiheet ja vaikutukset varsinkin Suomessa, jossa aihe ei ole niin paljoa esillä. Tärkeää olisi myös tuoda vahvemmin esille positiivisen ja negatiivisen appropriaaation erot. Kulttuurista appropriatiota voidaan toki käsitellä monessa eri instituutiossa sekä mediassa, mutta voisiko yksi tehokas keino olla peruskoulun tarkastelu. Toisena jatkotutkimuskysymyksenä haluaisinkin esittää pohdinnan, kuinka kulttuurisen appropriaaation ymmärrys näyttäytyy peruskoulutuksessa. Ja miten suomalainen koulu vertautuu tässä esimerkiksi amerikkalaiseen kouluun, sillä Yhdysvalloissa kulttuurisesta appropriaatista on keskusteltu pidempään kuin meillä. (ks. Deloria 1998; Siebert 2015.) Mitkä olisivat ne keinot, joilla appropriaaation ymmärrystä ja määritelmää saataisiin selkiytettyä.

Hyvinvointi, vaikuttajuus ja kulttuurinen appropriatio ovat teemoja, jossa riittää tutkittavaa. Hienoa olisi tulevaisuudessa nähdä keskustelua hyvinvoinnin ja vaikuttajuuden yhteydestä, sekä kulttuurisen appropriaaation vaikutuksista ja syistä, sen määrittelyn ja vähemmistöjen väheksymisen sijaan.

LÄHTEET

- Ahmed, Warda (2016) Suomi ei ole valmis, koska minua ei ole kuultu. Teoksessa Lindfors, Sonya (toim.) Toiseus 101 – näkökulmia toiseuteen. Helsinki: Koneen Säätiö. 45-52.
- Allardt, Erik (1998) Hyvinvointitutkimus ja elämänpolitiikka. Teoksessa Roos, J. P & Hoikkala, Tommi (Toim.) Elämänpolitiikka. Tampere: Tammer-Paino Oy. 34-53.
- Allardt, Erik (1989) An Update Indicator System: Havin, Loving, Being. Helsingin yliopiston sosiologian laitos. Working paper:48.
- Allardt, Erik (1976) Hyvinvoinnin ulottuvuuksia. Porvoo: Werner Söderström Osakeyhtiön laakapaino.
- Arnett, Jeffrey Jensen (2015) Emerging Adulthood: The Winding Road From the Late Teens Through the Twenties. Vol. Second edition, Oxford University Press.
- Coombe, Rosemary J (1997) The Properties of Culture and the Possession of Identity: Post-colonial Struggle and the Legal Imagination. In Ziff, Bruce & Rao, Pratima V (edit.) Borrowed Power. Essays on Cultural Appropriation. New Jersey: Rutgers University Press. 74-96.
- Deloria, Philip Joseph (1998) Playing Indians. New Haven: Yale University Press.
- Eskola, Jari (2018) Laadullisen tutkimuksen juhannustaiat: laadullisen aineiston analyysi vaihe vaiheelta. Teoksessa Valli, Raine (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2. Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin. Keuruu: Otavan Kirjapaino. 209-231.
- Hall, Stuart (2003) Monikulttuurisuus. Suom. Mikko Lehtonen. Teoksessa Lehtonen, Mikko & Löytty, Olli. Erilaisuus. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy, 233-281.
- Hall, Stuart (2002a) Kulttuurisen identiteetin kysymyksiä. Teoksessa Lehtonen, Mikko & Herkman, Juha (suom. & toim.) Identiteetti. Vastapaino Tampere. 19-76.
- Hautakangas, Mikko & Noppari, Elina (2012) Kovaa työtä olla minä -Muotibloggaajat mediamarkkinoilla. Tampere: Tampereen Yliopistopaino Oy – Juvenes Print.
- Hautaniemi, Petri (2001) Etnisyys ja kulttuuri. Teoksessa Forsander, Annika, Ekholm Elina, Hautaniemi, Petri, Ali, Abdullah, Alitolppa-Niitamo, Anne, Kyntäjä, Eve & Quoc Cuong, Nguyen (toim.) Monietnisyys, yhteiskunta ja työ. Helsinki: Palmeniakustannus, 11-30.
- Havighurst, Robert, James (1982) Developmental tasks and education. New York: Longman.
- Honkasalo, Veronika & Kivijärvi, Antti (2011) Kehittämistyötä monikulttuurisesta näkökulmasta – välähdyksiä nuorisotyön arjesta. Teoksessa Honkasalo, Veronika, Kivijärvi, Antti & Kiilakoski, Tommi (toim.) Tutkijat ja nuorisotyö liikkeellä. Tarkastelussa kaupunkimaisen nuorisotyön kehittämishankkeet. Helsinki: Unigrafia, 49-152.
- Häyrynen, Simo (2015) Kulttuuripolitiikan liikkuvat rajat: kulttuuri suomalaisessa yhteiskuntapolitiikassa. Vantaa: Hansaprint.
- Jokinen, Arja, Huttunen, Laura & Kulmala, Anna (2004) Johdanto: neuvottelu marginaalien kulttuurisesta paikasta. Teoksessa Jokinen, Arja, Huttunen, Laura & Kulmala, Anna (toim.) Puhua vastaan ja vaieta: neuvottelu kulttuurisista marginaaleista. Helsinki: Gaudeamus 9-19.

- Kainulainen, Sakari (2011) Hyvinvointitutkimuksen kehityslinjat Suomessa. Teoksessa Saari, Juho (toim.) Hyvinvointi. Suomalaisen yhteiskunnan perusta. Vilna: Balto Print. 140-165.
- Kantola, Johanna (2010) Sukupuoli ja valta. Teoksessa Saresma, Tuija, Rossi, Leena-Maija, Juvonen, Tuula (toim.) Käsikirja Sukupuoleen. Tampere: Vastapaino. 78-87.
- Keksinen, Suvi & Vuori, Jaana (2012) Erot, kuuluminen ja osallisuus hyvinvointiyhteiskunnassa. Teoksessa Keskinen, Suvi, Vuori, Jaana & Hirsiaho, Anu (toim.) Monikulttuurisuuden sukupuoli. Kansalaisuus ja erot hyvinvointiyhteiskunnassa. Tampere: Yliopistopaino Oy. 7-35.
- Koivunen, Anu, Kyrölä, Katariina & Ryberg, Ingrid (2018) Vulnerability as a political language. Koivunen, Anu, Kyrölä, Katariina & Ryberg, Ingrid (edit.) The power of vulnerability. Mobilising affect in feminist, queer and anti-racist media cultures. United Kingdom. Manchester: Manchester university press. 1-26.
- Kuula, Arja (2011) Tutkimusetiikka: aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys. Tampere: Vastapaino.
- Lagerspetz, Eerik (2011) Hyvinvoinnin filosofia. Teoksessa Saari, Juho (toim.) Hyvinvointi: Suomalaisen yhteiskunnan perusta. Vilna: Balto Print. 79-105.
- Lehtola, Veli-Pekka (2015) Saamelaiskiista. Sortaako Suomi alkuperäiskansaansa? Helsinki: Into kustannus.
- Liebkind, Karmela (2006) Monikulttuurisuus on tulevaisuutta. Teoksessa Liebkind, Karmela (toim.) Monikulttuurinen Suomi. Etniset suhteet tutkimuksen valossa. Tampere: Tammer-Paino Oy. 171-182.
- Luomanen, Jari & Nikander, Pirjo (2017) Haavoittuvat haastateltavat? Teoksessa: Hyvärinen, Matti, Nikander, Pirjo & Ruusuvoori, Johanna (toim.) Tutkimushaastattelun käsikirja. Tampere: Vastapaino. 287-296.
- Maslow, A. H. (1943). A theory of human motivation. *Psychological Review* 50(4), 370–396.
- Moser, C. A & G. Kalton (1973) *Survey Methods in Social Investigation*. London: Heinemann Educational Books.
- Myllyniemi, Sami (2014) Vaikuttava osa. Nuorisobarometri 2013. Helsinki: Hakapaino.
- Ojanen, Karoliina (2011) Katsaus tyttö tutkimuksen suomalaiseen historiaan ja keskusteluihin. Teoksessa Aaltonen, Sanna, Ojanen, Karoliina & Mulari, Heta (toim.) Entäs tytöt. Johdatus tyttö tutkimukseen. Tampere: Osuuskunta Vastapaino. 9-44.
- Pirnes, Esa (2008) Merkityksellinen kulttuuri ja kulttuuripolitiikka. Laaja kulttuurin käsite kulttuuripolitiikan perusteluna. Jyväskylä: Jyväskylä University Printing House.
- Rastas, Anna (2005) Kulttuurit ja erot haastattelutilanteessa. Teoksessa Ruusuvoori, Johanna & Tiittula, Liisa (toim.) Haastattelu. Tutkimus, tilanteet ja vuorovaikutus. Tampere: Vastapaino. 78-102.
- Rosenberg, Tiina (2014) Arvot mekin ansaitsemme. Kansakunta, demokratia ja tasa-arvo. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Saari, Juho (2011a) Johdanto. Teoksessa Saari, Juho (toim.) Hyvinvointi. Suomalaisen yhteiskunnan perusta. Vilna: Balto Print. 9-32.

- Saari, Juho (2011b) Hyvinvoinnin kentät. Teoksessa Saari, Juho (toim.) Hyvinvointi. Suomalaisen yhteiskunnan perusta. Vilna: Balto Print. 33-78.
- Saarikoski, Petri (2013) 2004 Vuodatuksia laajakaistoilla. Teoksessa Suominen, Jaakko, Saarikoski, Petri, Turtiainen, Riikka & Östman, Sari (kirj.) Sosiaalisen median lyhyt historia. Tallinna: Tallinnan Raamatutrükikoja OÜ. 48-66.
- Seutujärvi-Kari, Irja (2013) Saamediskurssi, kieli ja valta. Alkuperäiskansaidentiteetin rakentaminen. Teoksessa Virtanen, Pirjo Kristiina, Kantonen, Lea & Seurujärvi-Kari, Irja (toim.) Alkuperäiskansat tämän päivän maailmassa. Vantaa: Hansaprint Oy. 55-84.
- Siebert, Monika (2015) Indians Playing Indian: Multiculturalism and Contemporary Indigenous Art in North America. University of Alabama Press.
- Sormunen, Urho (2011) Hyvinvoinnin filosofia. Ajatuksia hyvinvointitulkinnoista, merkitysrakenteista ja eettisistä perusteista. Helsinki: Books on Demand GmbH.
- Suominen, Jaakko (2013a) Johdanto- Sosiaalisen median aikana. Teoksessa Suominen, Jaakko, Saarikoski, Petri, Turtiainen, Riikka & Östman, Sari (kirj.) Sosiaalisen median lyhyt historia. Tallinna: Tallinnan Raamatutrükikoja OÜ. 9-27.
- Suominen, Jaakko (2013b) 2003- Tyyntä myrskyn edellä. Teoksessa Suominen, Jaakko, Saarikoski, Petri, Turtiainen, Riikka & Östman, Sari (kirj.) Sosiaalisen median lyhyt historia. Tallinna: Tallinnan Raamatutrükikoja OÜ. 28-47.
- Talib, Mirja- Tytti (2002) Monikulttuurinen koulu. Haasteet ja mahdollisuudet. Helsinki: Kirjapaja Oy.
- Talib, Mirja-Tytti & Lipponen, Päivi (2008) Kuka minä olen? Monikulttuuristen nuorten identiteettipuheita. Turku: Painosalama Oy.
- Toivanen, Reetta (2013) Alkuperäiskansojen oikeudet – totta ja tarua. Teoksessa Virtanen, Pirjo Kristiina, Kantonen, Lea & Seurujärvi-Kari, Irja (toim.) Alkuperäiskansat tämän päivän maailmassa. Vantaa: Hansaprint Oy. 33-54.
- Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli (2002) Laadullinen tutkimus ja sisältöanalyysi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Valovirta, Elina (2010) Ylirajaisten erojen politiikkaa. Teoksessa Saresma, Tuija, Rossi, Leena-Maija, Juvonen, Tuula (toim.) Käsikirja Sukupuoleen. Tampere: Vastapaino. 92-105.
- Young, James O (2010) Cultural Appropriation and the Arts. Malden (Mass.): Blackwell.
- Ziff, Bruce & Rao, Pratima R. (1997) Introduction to Cultural Appropriation: A Framework for Analysis. In Ziff, Bruce & Rao, Pratima V (edit.) Borrowed Power. Essays on Cultural Appropriation. New Jersey: Rutgers University Press. 1-27.

Verkkolähteet:

- Ahvenjärvi, Kaisa (2017) Kulttuurinen omiminen on vallankäyttöä. <https://politiikasta.fi/kulttuurinen-omiminen-vallankayttoa/>. Viitattu 18.2.2019.
- Cavén, Tina (2019) Miksi puhe kulttuurisesta omimisesta hiertää niin monia? Yle. Kulttuuri. <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2019/02/08/miksi-puhe-kulttuurisesta-omimisesta-hiertaa-niin-monia>. Viitattu 4.8.2019.

Euroopan muuttoliikevirasto (European Migration Network, EMN) (2017) Turvapaikka- ja maahanmuutto- sanasto 5.0 – kohti parempaa vertailukelpoisuutta. Suomenkielinen laitos. http://www.emn.fi/files/1723/EMN_Glossary_2017_FI_November_2017_lowres.pdf. Viitattu 26.3.2018.

Iiskola, Elina (2018) Kolumni: Kulttuurinen omiminen on mennyt överiksi. Kouvolan Sanomat. <https://kouvolanomat.fi/mielipide/kolumnit/d684422a-08cb-42fe-a130-8a38b8de80bb>. Viitattu 4.8.2019.

Lakkala, Anetta (2018) Stereotyyppinen intiaanihahmo poistetaan Herra Heinämäen Latorkesterista. <https://yle.fi/uutiset/3-10401685> Viitattu 19.11.2019.

Lexico (2019) Cultural appropriation. https://www.lexico.com/en/definition/cultural_appropriation. Viitattu 18.2.2019.

Nykytaiteen sanasto. Kiasma. Kansallisgalleria. <https://kiasma.fi/kokoelmat/nykytaiteen-sanasto/>. Viitattu 19.8.2019.

Oxford Reference (2019) Cultural appropriation <https://www.oxfordreference.com/view/10.1093/oi/authority.20110803095652789>. Viitattu 19.8.2019.

Tilastokeskus (2018) Maahanmuuttajat väestössä. <https://www.stat.fi/tup/maahanmuutto/maahanmuuttajat-vaestossa.html>. Viitattu 22.11.2018.

UNESCO Universal Declaration on Cultural Diversity, adopted by the 31st session of the General Conference of UNESCO, Paris, 2 November 2001. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000127160.locale=en>.

United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples 61/295. United Nations. https://www.un.org/development/desa/indigenouspeoples/wp-content/uploads/sites/19/2018/11/UNDRIP_E_web.pdf. Viitattu 17.8.2019.

Väestön tieto- ja viestintätekniikan käyttö. ISSN=2341-8699. 13 2017, Liitetaulukko 22. Internetin käyttö median seuraamiseen, ulkomaisen median seuraamiseen, blogien lukemiseen ja omaan blogiin kirjoittamiseen 2017, %-osuus väestöstä 1). Helsinki: Tilastokeskus. http://www.stat.fi/til/sutivi/2017/13/sutivi_2017_13_2017-11-22_tau_022_fi.html Viitattu: 31.7.2019.

Yle (2019) Kylppärikaverit. Jakso 11: Valkoinen feministi. <https://areena.yle.fi/1-50098389>. Viitattu 4.8.2019.

Lait:

Laki sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä 460/2003. Annettu Helsingissä 13.6.2003.

Yhdenvertaisuuslaki 30.2014 1325/2014. <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141325#Pidp452711712>. Viitattu 26.3.2018. Ylirajaisten erojen politiikka.

Muut lähteet:

Hubara, Koko (2015-2019) Ruskeat Tytöt. Blogi. <https://www.lily.fi/blogit/ruskeat-tytot/>. Käytetty ajalta: 14.2.2015-3.3.2017.

Laiti, Petra (2016-) Kirjoituksia. Kotisivut. <https://petralaiti.com/kirjoitukset/>. Käytetty ajalta 2.2.2016-25.2.2019.

LIITTEET

LIITE 1: Internet-tutkimuksen eettiset kysymykset

Eettiset kysymykset internet-tutkimuksessa.

Arja Kuulan eettiset kysymykset internet-tutkimuksessa	Koko Hubaran Ruskeat Työt-blogi https://www.lily.fi/blogit/ruskeat-tytot/ Petra Laitin kotisivut. www.petralaiti.com
Miten internetiä käytetään tutkimuksessa, mikä palvelu/ sivusto internetissä on tutkimuksen kohteena?	Käytän Lily.fi verkkoyhteisössä toiminutta Ruskeat Työt blogia aineistonani. Käytän Petra Laitin kotisivuilla olevia kirjoituksia eli blogia aineistonani.
Onko sivustolle/ palvelulle olemassa käyttöohjeita ja sisään kirjautumisen ehtoja ja rajoituksia?	Lily.fi sivuilta löytyy Lily-etiketti ja käyttöehdot. Kumpaankaan blogiin ei tarvitse kirjautua sisälle lukeakseen päivitykset. Lily.fi sivuilla voi kommentoida ilman rekisteröitymistä. Petra Laitin päivityksissä ei ole kommentointi mahdollisuutta.
Onko verkkoaineistolla määritelty säilytysaika?	A-lehdillä on oikeus lopettaa verkkosivuston, sen palvelujen tai niiden osien tuottaminen ja tarjoaminen käyttäjälle ilman erillistä ilmoitusta. Sivuilla ei näy merkintää säilytysajasta.
Ketkä ja mitä tahoja ovat sivuston/ palvelun ylläpitäjät ja käyttäjät?	A-lehdet ovat ylläpitäjä, käyttäjinä toimii blogin pitäjät, lukijat ja mainostajat Petra Laiti on ylläpitäjä, käyttäjät ovat lukijoita.
Millaista kohteena olevan aineiston sisältö on luonteeltaan?	Blogi on life style- henkinen blogi, jossa käydään läpi kirjoittajan henkilökohtaista elämää. Hän ottaa blogissaan vahvasti kantaa yhteiskunnallisiin asioihin. Blogi on hyvin vaikuttamiseen keskittynyt, eikä siellä jaeta paljoa henkilökohtaisia asioita.
Miten tutkittavan internetin palvelun/ sivuston käyttötarkoitus on määritelty ja miten sen käyttäjät näyttäytyvät sen mieltävän?	Blogi on tarkoitettu luettavaksi ja keskustelua herättäväksi. Se on vapaaehtoinen. Sisältö on kirjoittajan poliittisten mielipiteiden mukainen. Blogi on tarkoitettu luettavaksi ja keskustelua herättäväksi. Se on

	vapaaehtoinen. Sisältö on vahvasti poliittista.
Miten avoimeksi/ rajatuksi sivuston /palvelun käyttäjät näyttävät sen mieltävän?	Blogi on avoin, mutta luodakseen oman blogin tulee luoda sivustolle oma käyttäjätili. Kirjoituksia voi kommentoida, mutta blogin pitäjällä on myös poistaa kommentointimahdollisuus.
	Blogi on avoin, jossa ei ole tekstien kommentointi mahdollisuutta. Ylläpitäjän yhteystiedot ovat selkeästi esillä.
Takaavatko nimimerkit tunnistamattomuuden?	Kommentointi onnistuu nimimerkin kautta.
	Anonyymi kommentointi ei ole mahdollista, sillä ylläpitäjää voi lähestyä nettisivujen kautta vain sähköpostitse ja sosiaalisessa mediassa.
Mitä seurauksia verkossa olevan tiedon julkaisemisesta tieteen foorumilla voi olla niille, jotka koskevaa tai joiden tuottamaa tietoa tutkimuksessa käytetään?	Olen kysynyt kirjoittajalta luvan käyttää hänen blogitekstiään tietyltä aikajanelta. Hän on siihen suostunut. Blogi on julkinen, joten kaikilla on mahdollisuus lukea sitä.
	Olen kysynyt kirjoittajalta luvan käyttää hänen blogitekstiään tietyltä aikajanelta. Hän on siihen suostunut. Blogi on julkinen, joten kaikilla on mahdollisuus lukea sitä.
Onko tutkimus perusteltu?	Tutkimus on perusteltu, sillä blogi on julkinen, olen pyytänyt sen käyttöön luvan. Pysin pitämään tulokseni mahdollisimman läpinäkyvinä, (paljastan lainausten julkaisupäivämäärän) jotta pystytään paremmin välttymään väärinkäsityksiltä.

(Kuula 2011, 195–198.)

LIITE 2: Petra Laiti lupakirje

Arvoisa Petra Laiti

10.3.2019

olen Anna Heickell ja opiskelen Tampereen yliopistossa yhteiskuntatieteiden tiedekunnassa nuorisotyön ja nuorisotutkimuksen maisteriohjelmassa. Teen tällä hetkellä pro gradu - tutkielmaa, jonka aiheena on rodullistettujen nuorten naisten vaikuttamista kulttuuriseen omimiseen.

Haluaisin kysyä lupaasi käyttää aineistonani blogiasi petralaiti.com ajalta 2.2.2016-25.2.2019. Vaikka kirjoituksesi ovat julkisia, kysyn tätä siksi, että haluaisin kunnioittaa tekijänoikeuksiasi ja saattaa tietoosi, että teen tätä tutkimusta.

Tarkoitukseni ei ole tutkia kokemusta kulttuurisen omimisen kohtaamisesta, vaan tutkia vaikuttamiseen tähtääviä blogeja ja niissä esiintuvia esimerkkejä kulttuurisesta omimisesta. Kirjoittamasi blogi problematisoi kiinnostavalla tavalla kulttuurista omimista ja lisäämässä tietoisuutta aiheesta. Tarkoitukseni on tutkia, miten kulttuurisen omimisen ongelmallisuutta tuodaan tarkastelemissani blogeissa esille. Olen kiinnostunut blogeista, sillä ne ovat henkilökohtaisia ja rajoittamattomia kirjoituksia, jotka ovat kuitenkin tarkoitettu julkisiksi.

Suomi on ollut monikulttuurinen jo pitkään, mutta kulttuurisesta omimisesta on noussut yleiseen keskusteluun vasta lähivuosina. Tutkimuksellani haluan tuoda esille kulttuurisen omimisen problematiikkaa sekä teoreettista argumentointia. Tutkimuksen tavoitteena on myös tuoda esille keinoja, joilla kulttuuriseen omimiseen pyritään vaikuttamaan, sekä blogien roolia vaikuttamisen muotona.

Kiinnostuin tästä teemasta, sillä siitä puhutaan paljon. Haluan työlläni myös vastata osaltani blogissasi esittämään vaateeseen siitä, että enemmistöä edustavana nuorena naisena minulla on vastuu laajentaa omaa tietämystäni tästä ilmiöstä. Haluaisin ymmärtää paremmin kulttuurisen omimisen problematiikkaa ja laajentaa omaa tietämystäni tästä ilmiöstä. Asiantuntemusta syventääkseni olen suorittanut seuraavat kurssit: Tampereen yliopiston dosentin Anna Rastan Rasismi ja antirasismi (5 op) sekä sukupuolentutkimuksen professori Anu Koivusen Sukupuolen ja ruumiillisuuden tutkimuksen nykykeskustelut (5 op) kurssit.

Kerron tarvittaessa mielelläni lisää pro gradu -tutkimuksestani ja vastaan mahdollisesti heränneisiin kysymyksiin.

Ystävällisin terveisin

Anna Heickell

anna.heickell@tuni.fi

LIITE 3: Koko Hubara lupakirje

Arvoisa Koko Hubara

10.3.2019

olen Anna Heickell ja opiskelen Tampereen yliopistossa yhteiskuntatieteiden tiedekunnassa nuorisotyön ja nuorisotutkimuksen maisteriohjelmassa. Teen tällä hetkellä pro gradu - tutkielmaa, jonka aiheena on rodullistettujen nuorten naisten vaikuttamista kulttuuriseen omimiseen.

Haluaisin kysyä lupaasi käyttää aineistonani blogiasi Lily.fi sivustolla Ruskeat Tytöt. Vaikka kirjoituksesi ovat julkisia, kysyn tätä siksi, että haluaisin kunnioittaa tekijänoikeuksiasi ja saattaa tietosi, että teen tätä tutkimusta.

Tarkoitukseni ei ole tutkia kokemusta kulttuurisen omimisen kohtaamisesta, vaan tutkia vaikuttamiseen tähtääviä blogeja ja niissä esiintuvia esimerkkejä kulttuurisesta omimisesta. Kirjoittamasi blogi problematisoi kiinnostavalla tavalla kulttuurista omimista ja lisäämässä tietoisuutta aiheesta. Tarkoitukseni on tutkia, miten kulttuurisen omimisen ongelmallisuutta tuodaan tarkastelemissani blogeissa esille. Olen kiinnostunut blogeista, sillä ne ovat henkilökohtaisia ja rajoittamattomia kirjoituksia, jotka ovat kuitenkin tarkoitettu julkisiksi.

Suomi on ollut monikulttuurinen jo pitkään, mutta kulttuurisesta omimisesta on noussut yleiseen keskusteluun vasta lähivuosina. Tutkimuksellani haluan tuoda esille kulttuurisen omimisen problematiikkaa sekä teoreettista argumentointia. Tutkimuksen tavoitteena on myös tuoda esille keinoja, joilla kulttuuriseen omimiseen pyritään vaikuttamaan, sekä blogien roolia vaikuttamisen muotona.

Kiinnostuin tästä teemasta, sillä siitä puhutaan paljon. Haluan työlläni myös vastata osaltani Petra Laitin blogissa esittämään vaateeseen siitä, että enemmistöä edustavana nuorena naisena minulla on vastuu laajentaa omaa tietämystäni tästä ilmiöstä. Haluaisin ymmärtää paremmin kulttuurisen omimisen problematiikkaa ja laajentaa omaa tietämystäni tästä ilmiöstä. Asiantuntemusta syventääkseni olen suorittanut seuraavat kurssit: Tampereen yliopiston dosentin Anna Rastan Rasismi ja antirasismi (5 op) sekä sukupuolentutkimuksen professori Anu Koivusen Sukupuolen ja ruumiillisuuden tutkimuksen nykykeskustelut (5 op) kurssit.

Kerron tarvittaessa mielelläni lisää pro gradu -tutkimuksestani ja vastaan mahdollisesti heränneisiin kysymyksiin.

Ystävällisin terveisin

Anna Heickell

anna.heickell@tuni.fi